

Trosa kommun är en starkt växande skärgårdskommun
som ligger ca 45 minuter från Stockholm
och har drygt 11 400 invånare

Kvalitetsredovisning

för
förskola
och
skolverksamhet

Innehållsförteckning

Inledning	3
Om kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning.....	3
Fakta om verksamheten	4
Antal barn och elever i förskolor och skolor mm.....	4
Förutsättningar	5-6
Styrning och ledning, resursfördelning, barn i behov av särskilt stöd	5
Personal, kostnader, lokaler, utemiljö.....	6
Betyg i grundskolan	7
Meritvärde, behörighet till gymnasiet, betygsättning.....	7
Arbetet i verksamheten	8
NTA, IT-utveckling, Livsstil och hälsa	8
Klassens kvalitetsrapport	9
Enkät med gemensam analys - ett arbetssätt för att öka elevers ansvar och inflytande	9
Föräldrars, elevers och personalens synpunkter	10
Resultat av årets enkäter	10
Gymnasieskola, Vuxenutbildning	11
Antal elever, slutbetyg	11
Prioriterat område: Kunskaper, utveckling o lärande	12
Språkutveckling, uppföljning mot mål	12
Prioriterat område: Kunskaper, utveckling och lärande	13
Matematik, uppföljning mot mål	13
Prioriterat område: Hem och förskola-skola	14
Utvecklingssamtal, uppföljning mot mål	14
Prioriterat område: Miljö	15
Kretsloppstänkande, uppföljning mot mål.....	15
Normer och värden	16
Värdegrundsarbete, uppföljning mot mål.....	16
Inflytande	17
Barns och elevers inflytande, uppföljning mot mål.....	17
Situationen för	18
Barn i behov av särskilt stöd, annat modersmål, pojkar-flickor.....	18
Kommunens analys, beslut om åtgärder	19
Bilagor	
Klassens kvalitetsrapport, resultat alla skolor	bilaga 1
Språkutveckling, måluppfyllelse för förskolor	bilaga 2a
Språkutveckling, måluppfyllelse för skolor	bilaga 2b
Matematik, måluppfyllelse för förskolor	bilaga 3a
Matematik, måluppfyllelse för skolor	bilaga 3b
Kretsloppstänkande, måluppfyllelse förskolor och skolor	bilaga 4a
Kretsloppstänkande, bedömningsunderlag	bilaga 4b
Normer o värden, måluppfyllelse för förskolor och skolor	bilaga 5a
Normer o värden, bedömningsunderlag för förskolor	bilaga 5b
Normer o värden, bedömningsunderlag för skolor	bilaga 5c
Barns och elevers inflytande, måluppfyllelse	bilaga 6a
Barns inflytande, bedömningsunderlag för förskolor	bilaga 6b
Elevers inflytande, bedömningsunderlag för skolor	bilaga 6c

Inledning

Om kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning

Vårt system för uppföljning och utvärdering

Trosa kommun har *tre prioriterade områden* som gäller för förskola, fritidshem och grundskola och som finns med i varje kvalitetsredovisning: "Kunskaper", "Samverkan skola, förskola – hem" och "Miljö". Förutom detta redovisas områdena "Normer och värden" samt "Barns och elevers inflytande".

Måluppfyllelsen inom de olika områdena mäts genom resultat av nationella prov, andra prov och betyg (skolan), genom självvärdering av pedagogens och enhetens arbete utifrån framtagna kriterier och intervjufrågor till barn och föräldrar samt enkät till elever.

Samma struktur används både i den centrala och enheternas egna kvalitetsredovisningar.

Föräldrarnas synpunkter inhämtas vart tredje år, *personalens arbetsmiljö* undersöks vartannat år och *rektorernas arbetsmiljö* kartläggs årligen. *Elevernas synpunkter* tar vi också in varje år genom att genomföra "klassens kvalitetsrapport", se sid. 9.

Föräldrarna i skola och förskola får också årligen i samband med att de deltar i *utvecklingssamtal* svara på frågor om hur de upplevt det nyss genomförda samtalet.

Vad styr kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen?

Innehållet i kvalitetsredovisningen ska ha sin utgångspunkt i nationella mål i Skollagen, läroplaner, kursplaner och förordningar.

Nedan visas utdrag ur nuvarande förordning om kvalitetsredovisningen.

Fritt taget ur förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet, SFS 2005:609

1§. Varje kommun, skola, förskola och fritidshem skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

2§. Arbetet med redovisningen ska främja kvalitetsarbetet och bidra till att förverkliga de nationella målen.

3§ Redovisningarna ska innehålla bedömning av måluppfyllelse och åtgärder för ökad måluppfyllelse.

4§ Redovisningarna ska utarbetas under medverkan av lärare, elever och övrig personal.

Förordningen innebär bl.a. att en kvalitetsredovisning ska upprättas dels för hela kommunen och dels av alla skolor, förskolor och fritidshem. Den centrala kvalitetsredovisningen skickas in till Skolverket senast 1 maj.

Som stöd för kvalitetsarbetet finns Skolverkets Allmänna Råd om "Kvalitet i förskola" "Kvalitet i fritidshem" och Allmänna Råd om "Kvalitetsredovisning".

Dialog för förbättring och utveckling

Kvalitetsredovisningarna är ett redskap för att beskriva, följa upp och analysera kvaliteten i verksamheten och bildar ett bra underlag för att utveckla och förbättra verksamheten.

Dialogen runt verksamhetens utveckling och om kvalitetsredovisningen utgör en viktig grund för det fortsatta arbetet med att ständigt förbättra kvaliteten. Förutom dialogen ute på varje enhet diskuterar förskole- och skolrektorerna kvalitetsredovisningarna med varandra och ger varandra respons på dessa. Nämndens ledamöter får en skola eller förskola "tilldelat sig" som han eller hon läser in sig på lite extra bla. kvalitetsredovisningen och besöker under hösten. När alla besök är avklarade får ledamöterna under ett nämndsammanträde kort redogöra för vad som framkommit vid besöken.

När den centrala kvalitetsredovisningen är klar (febr, mars) diskuterar politikerna i nämndens arbetsutskott det som framkommit i kvalitetsredovisningen och vid politikernas besök med skolchef och utvecklingsledare. Med utgångspunkt från denna diskussion skrivs sedan "Kommunens" (politikernas) sida i kvalitetsredovisningen med analys, bedömning av måluppfyllelsen och beslut om ev. åtgärder.

Fortsatt kvalitetsarbete

Arbetet med att utveckla kvalitetsredovisningen pågår ständigt. Förskolor och skolor har i år tagit fram sin kvalitetsredovisning för läsåret 2008/2009. Det betyder att i de delar uppgifter i denna redovisning tas från enheterna utgår dessa från uppgifter tom våren 2009.

Som en del i kvalitetsutvecklingen kommer förvaltningen (skolchef och utvecklingsledare) från våren 2010 börja genomföra årliga verksamhetsbesök för att diskutera enheternas kvalitetsredovisningar.

De olika enheternas redovisningar för 2008/2009 kan du hitta på Trosa kommuns hemsida, få via skolkontoret eller genom att ta kontakt direkt med enheten.

Välkomna att ta del
av

**Kvalitetsredovisningen
2009!**

Eva Stormgaard
Skolchef

Pia Schuster
Utvecklingsledare

Fakta

om förskola och skolverksamhet i Trosa kommun 2009

Antal barn och elever i förskola, fritidshem och skola

Förskolor

10 kommunala förskolor

-537 barn

-31 förskoleavdelningar

2 enskilt drivna förskolor

-51 barn (varav 3 på fritidshem)

-3 förskoleavdelningar samt 1 fritidshemsavdelning

Barn i andra kommuners förskolor, 0

Gymnasium

Trosa kommun har ett eget IV- (individuellt) program med ca 20-25 elever i snitt. I övrigt finns ingen gymnasieskola i kommunen. Ca 520 ungdomar gick under 2009 i olika gymnasieskolor utanför kommunen.

Grundskolor

5 kommunala grundskolor

-1466 elever

3 skolor förskoleklass-6 (skolår F-6)

1 skola förskoleklass-9 (skolår F-9)

1 skola skolår 7-9

13 st fritidshemsavd, 498 barn

1st dagbarnvårdare (ped.omsorg), 18 skolbarn

Elever i andra skolor/kommuner, 36

Barn i andra kommuners fritidshem, 3

Elever i specialsolor, 6

Vuxenutbildning

Vi har ingen egen vuxenutbildning utan köper platser av andra kommuner

Antalet barn/elever: snitt febr,sept-09

Fler barn på förskolorna

Under 2009 har antalet barn på förskolorna ökat jämfört med 2008. Inte helt fulla avdelningar har fyllts på och fler personal har anställts. Planering för ny förskola pågår.

Liten verksamhet med pedagogisk omsorg

I kommunen finns enbart ett familjedaghem (med skolbarn) i verksamheten. From 2009 benämns familjedaghem "pedagogisk omsorg".

Konstant med barn på fritidshemmen

Under 2008 ökade antalet fritidshemsbarn kraftigt jämfört med året innan. I år (2009) har däremot barnantalet hållit sig ganska konstant jämfört med 2008.

Fler elever i grundskolan

Trenden med minskat elevunderlag har brutits from 2008 och from i år (2009) har antalet ökat med i snitt 66 elever jämfört med 2008. Detta beror på en stor barnkull som börjat förskoleklass och en fortsatt stor inflyttning till kommunen.

Fortsatt fler elever i gymnasieskolan

Antalet elever i gymnasieskolan fortsätter att öka om dock i något lägre takt än tidigare. Under året har ca 20 fler elever funnits i gymnasieskolor jämfört med förra året.

Lätt och snabbt att få barnomsorg

Alla kommuner ska med högst 4 månaders dröjsmål tillskapa plats i förskola eller skolbarnsomsorg. Denna "garantitid" har vi klarat fullt ut.

Kommunstyrelsen har också som övergripande mål att 90% av de som erbjudits plats i förskolan ska ha fått plats på önskat placeringsdatum och de som inte fått plats på önskat placeringsdatum ska ha väntat i högst 14 dagar.

Under våren 2009 hade 90% av alla barn fått plats på önskat placeringsdatum. De 7 som fått vänta hade väntat enbart mellan 1 och 4 dagar.

Gruppstorlekar på förskolorna

SCB-siffror för oktober 2008 visar att vi har något färre barn/avdelning jämfört med övriga kommuner:

17 barn/avd snitt alla kommuner

16 barn/avd snitt Trosa kommun

Vår egen mätning för oktober 2009 visar att

förskolorna då hade 17 barn i snitt:

9-15 barn/avd på 1-3 års avdelningar

12-24 barn/avd på 3-5 års avdelningar

Gruppstorlekar på fritidshemmen

SCB-siffror för oktober 2008 visar att antalet barn/avd i snitt är lika som övriga kommuner:

34,9 barn/avd snitt alla kommuner

34,9 barn/avd snitt Trosa kommun

Gruppstorlekarna på fritidshem har generellt ökat jämfört med föregående år.

Vår egen mätning för oktober 2009 visar att

fritidshemmen då hade 39 barn i snitt per avd.

Några familjer får vårdnadsbidrag

From juli 2008 infördes vårdnadsbidrag i Trosa kommun. Under 2009 har mellan 12 - 17 familjer per månad fått bidraget.

Andel barn i förskola
85% Trosa kommun
81% övriga kommuner
SCB 2008

Förutsättningar

Styrning och ledning, resursfördelningssystem, insatser för barn i behov av särskilt stöd

Styrning och ledning

Totalt finns åtta rektorer varav tre är ansvariga för enbart förskolor och fyra för enbart skolor. En är ansvarig för både förskola och skola. Rektorerna har arbetsledningsansvar för 25-40 personer. Två av rektorerna har 48- 49 personal under sig men har då biträdande rektor till sin hjälp.

De flesta (utom en av våra nyanställda) av rektorerna har gått *rektorsutbildning*. Rektorerna har långtgående delegation (anställer personal, sätter lön osv.) och ansvarar direkt under skolchefen. Förskola-skolas ledningsgrupp (rektorer, samordnare för Elevhälsa, skolchef och utvecklingsledare) möts återkommande i gemensamma träffar. Rektorerna möts också i egna träffar.

Vid årets diskussion med rektorerna om deras arbetsmiljö framkom följande: rektorerna gav betyget arbetsmiljön totalt 4,0 (på en 5-gradig skala)

-de anser sig väl förtrogna med det dagliga arbetet (4,6)

-de tycker det är tydligt vilket ansvar de har och vilka beslut de kan ta (4,6)

-de får bra förutsättningar (tex. stöd, fortbildning och tekniska hjälpmedel) för att klara sitt arbete

-de anser att kommunens uppföljnings och utvärderingssystem väl bidrar till förbättringar i verksamheten.

Resursfördelningssystemet

ERSÄTTNING ÅR 2009

Kommunal peng

BARNOMSORG kr/år/barn

Tillkommer hyra o medel för barn i behov av särskilt stöd

Ålder	-20 t/v	21-40 /v	41 t/v-
1-2 år*	77 943	103 892	142 794
3-5 år	44 572	59 401	81 638

6-åringar 7-12 åringar

6-12 år	33 035	26 471
---------	--------	--------

*gäller tom. den månad barnet fyller 3 år

GRUNDSKOLA kr/år/elev

tillkommer hyra, medel för skolskjuts, sv2, hemspråk samt medel för elever i behov av särskilt stöd

Förskoleklass	26 934 kr
Skolår 1-5	42 813 kr
Skolår 6-9	50 632 kr

Förskolor, fritidshem och dagbarnvårdare får ersättning efter antalet barn placerade den 10:e varje månad. Ersättningen på förskolorna påverkas av barnens ålder och omsorgstid. Skolorna får ersättning för elever som finns inskrivna på skolan den 15 sept. och 15 febr. Förutom barnomsorgspeng och skolpeng får enheterna en hyrespeng på

256 357 kr per 20 grupp i skolan och 223 111 kr per 15-grupp i förskolan. Pengen till enskilt drivna enheter innehåller overheadkostnader och moms-kompensation samt avdrag för föräldraavgifter (eftersom enskilt drivna enheter tar in sina egna föräldraavgifter).

Extra medel för *barn och elever i behov av särskilt stöd*, se nedan, samt elevhälsas arbete i form av handledning, fortbildning, råd och stöd är behovsprovat och en gemensam resurs för både enskilt drivna och kommunala förskolor och skolor. Även modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och skolskjutsar är en resurs utanför skolpengen.

Insatser för barn och elever i behov av särskilt stöd 2009 (förutom Elevhälsas arbete)

Särskild barnomsorgspeng

nivå 1:	2 642 kr/mån
nivå 2:	5 283 kr/mån

Särskild skolpeng

nivå 1:	2 200 kr/mån
nivå 2:	4 400 kr/mån
nivå 3:	6 600 kr/mån

Utbetalning av särskild barnomsorgspeng för antal barn

	vt	ht
Mätning febr, sept		
Nivå 1	0	0
Nivå 2	10 (fri 14)	10 (fri 17)
*fri= fritidshem		

Utbetalning av särskild skolpeng för antal elever

	vt	ht
Mätning febr, sept		
Nivå 1	27	39
Nivå 2	42	49
Nivå 3	3	3

Elever i specialskolor vt ht

	8	3
Elever i särskola		
antal elever i	vt	ht
Grundsärskola	10	11
Gymnasiesärskola	7	8

De allra flesta av *skolans o. förskolans föräldrar* som tillfrågats i en enkät 2007 resp. 2009 tycker att barnen får det extra stöd de behöver. På en skala mellan 1 och 5 får påståendet "mitt barn får extra stöd om hon/han behöver" betyget 3,68 för skolföräldrar och 4,1 för förskolans föräldrar.

Rektorerna är nöjda med Elevhälsas arbete men anser att behovet är större än de tillgängliga resurserna.

Förutsättningar

Personal, kostnader, lokaler och utemiljö

Personal

Andel lärare med högskoleutbildning var i Trosa kommun 86% vid senaste SCB-mätningen år 2008. Resultatet är bättre än föregående år men fortfarande något sämre än både kommungruppen och samtliga kommuner (87%). På fritidshemmen är andelen högskoleutbildade fortfarande mycket låg; 23% mot 56-58% för kommungruppen och samtliga kommuner, se nedan.

Även andelen förskollärare (pedagogiskt högskoleutbildade) på förskolorna låg 2008 betydligt lägre (45%) än i kommungruppen och samtliga kommuner i snitt (53 resp 54%). Resultatet för Trosas del är dock mycket bättre än föregående år. Andelen högskoleutbildade i förskoleklassen har minskat från 71% 2007 till 70% 2008.

Ledningen för förskola-skola arbetar på olika sätt för att öka andelen förskollärare, fritidspedagoger och behöriga lärare. På förskolorna finns ett beslut att utöka andelen förskollärare till 2 per avdelning. Samarbetet med Södertörns högskola om att ta emot lärarkandidater inleddes 2008 och idag har 9 lärarkandidater sin verksamhetsförlagda utbildning på våra förskolor och skolor.

Personaltäthet

Personaltätheten är enligt SCB-statistiken lägre i förhållande till andra kommuner generellt i hela verksamheten; i förskolor, skolor, fritidshem och förskoleklass.

Kostnader 2008

Kostnad per elev (kr)	totalt	för undervisning
Trosa kommun	80 700	38 000
Kommungruppen	78 000	39 600
Samtliga kommuner	81 300	42 100

Trosa kommuns kostnad för undervisning ligger precis som föregående år lägre i jämförelse med kommungruppen och övriga kommuner. Den förhållandevis höga totalkostnaden /elev beror på höga lokalkostnader (23 500 kr/elev jämfört med 15 000 för kommungruppen och 16 100 kr för samtliga kommuner).

Kostnad per inskrivet barn på förskola (kr)

Trosa kommun	117 500
Kommungruppen	112 500
Samtliga kommuner	116 600

Kostnad per inskrivet barn i förskoleklass (kr)

Trosa kommun	34 600
Kommungruppen	46 100
Samtliga kommuner	47 400

Kostnad per inskrivet barn på fritidshem (kr)

Trosa kommun	31 000
Kommungruppen	33 600
Samtliga kommuner	33 600

För första gången har Trosa kommun högre kostnad per inskrivet barn i förskola jämfört med både kommungrupp och samtliga kommuner. Kanske kan detta bl.a. bero på ökade lokalkostnader (nyinköpta paviljonger). Vi har dock fortfarande lägre kostnader i snitt både i förskoleklass och fritidshem jämfört med kommungrupp och samtliga kommuner. De speciellt låga kostnaderna för förskoleklassbarnen kan bero på svårigheter att fördela kostnaderna rätt mellan förskoleklass, skola och fritidshem.

Lokaler och utemiljö

Vi har generellt bra och fina lokaler i kommunen. Vår äldsta förskola är över 30 år gammal och den yngsta är från 2006. Mellan 2003 och 2006 har många nya avdelningar startat, några i inköpta förskolepaviljonger och andra i lokaler som från början inte byggts som förskola. En förskola kunde efter en vattenskada 2008 under våren 2009 flytta in i omgjorda, fräscha lokaler med speciella experimentmiljöer anpassade till förskolan profilering "naturvetenskap o teknik". En förskola i Västerljung vars lokaler tidigare fått allvarlig kritik från Arbetsmiljöverket flyttade hösten 2009 in i den närliggande Kyrkskolan. Rektorerna bedömer (i enkät ht-09) att alla förskolelokaler utom två helt uppfyller kraven på att vara "säkra, hälsosamma och utvecklande". Alla förskolegårdar utom en får högt betyg.

Den äldsta av våra fem skolor, Kyrkskolan, är byggd 1906 och den yngsta skolan, Tomtaklinskolan stod klar för fem år sedan. Rektorerna bedömer att så gott som alla skolor har lokaler och utrustning som "gynnar utveckling och lärande" och att alla skolgårdar är säkra och "lockar till lek o aktivitet". En skola får sämre betyg då det förekommer biltrafik på skolgården. From 2009 har alla skolor Q-lanplaner (spontan-idrottsanläggningar).

Jämförelsetal SCB 2007,2008	Trosa kommun		Kommungruppen		Samtliga kommuner	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Grundskola (skolår 1-9)						
Andel behöriga lärare	85%	86%	87%	87%	87%	87%
Lärare/100 elever	7,6	7,9*	8,3	8,4	8,4	8,5
Förskoleklass (6 år)						
Andel ped. högskoleutbild.	71%	70%	86%	85%	84%	85%
Årsarbetare/100 elever	5,3	5,4	6,8	6,8	6,8	6,4
Fritidshem (6-12 år)						
Andel ped. högskoleutbild.	23%	23%	56%	57%	58%	57%
Barn/årsarbetare	19,1	20,2	18,7	19,7	19,5	20,5
Förskola (1-5 år)						
Andel ped. högskoleutbild.	41%	45%	53%	54%	52%	53%
Barn/årsarbetare	5,8	5,7	5,4	5,4	5,2	5,3

*justerad siffra. SCB-siffran 7,0 är ej rätt

Betyg i grundskolan

Meritvärde, behörighet till gymnasiet, betygsättning

Betyg i grundskolan

Genomsnittligt meritvärde

Det genomsnittliga meritvärdet för de elever som gick ut grundskolan i vår kommun våren 2009 är högre än kommungruppen (pendlingskommuner) och lika som riket, se nedan. Man skall dock (som vanligt) tänka på att Trosa kommuns relativt lilla grupp av elever (år 2009 totalt 176 elever) kan innebära mer el. mindre kraftiga svängningar mellan åren vilket också syns i statistiken nedan.

Sommarskola

För elever i skolår 8 och 9 har anordnats sommarskola dels under påsklovet och dels några dagar i juni och augusti, totalt 11 dagar och ca 10-15 elever per tillfälle. Två elever nyttjade möjligheten att tentera varsitt kärnämne och båda dessa klarade godkänt.

Betyg i grundskolan

Källa: Skolverket

	2005	2006	2007	2008	2009
Meritvärde, genomsnitt*					
Hedebyskolan	207	205	197	198	199
Tomtaklins skolan	212	203	210	192	219
Trosa Kommun	210	204	205	194	210
Kommungruppen	202	204	203	206	206
Riket	205	207	207	209	210
Behöriga till gymnasiet					
Trosa Kommun	94%	94%	90%	88%	90%
Kommungruppen	90%	90%	89%	90%	90%
Riket	89%	89%	89%	89%	89%

*meritvärde = summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (G=10, VG=15, MVG=20). Gäller de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevens sammanlagda poäng divideras med antal elever.

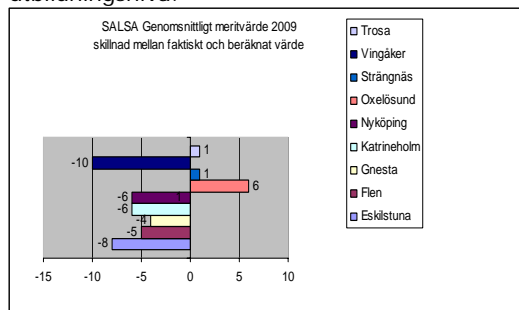
Behörighet till gymnasiet

90% av alla elever i Trosa kommun som gick ut grundskolan våren 2009 var behöriga till gymnasiet. Detta är ett bättre resultat än förra året och bättre än riket i stort och lika som kommungruppen.

Alla elever ska nå målen!

Salsa

Salsa är ett analysverktyg som jämför kommuners och skolors betygsresultat med hänsyn tagen till vissa förutsättningar: elever med utländsk bakgrund, andel pojkar och föräldrars utbildningsnivå.

Sex av de nio sörmidskommunerna har negativa Salsavärden dvs sämre resultat än förväntat enligt Salsa. Det högsta positiva Salsavärdet även detta år har Oxelösund. Salsavärdet 2008/2009 för Trosa kommun är +1, dvs våra elever presterar något bättre än förväntat. Resultaten varierar betydligt år från år för de olika kommunerna. Förra årets värde för Trosas del var -8.

Rättvis och likvärdig betygsättning?

Motsvarar elevernas betyg betygsriterierna för betyget? Bedöms alla elever på samma sätt? Bedöms skolorna på samma sätt? Skolorna har ett ständigt pågående arbete med att utveckla sitt sätt att bedöma och betygsätta. Lärarna i skolår 1-6 arbetar med hjälp av konferenser, möten och diskussioner med att få fram gemensamma bedömningsunderlag. Alla F-6 -skolor har bla. mötts och diskuterat de nationella proven i skolår 3 och 5. Gemensamma studiedagar, fortbildning, diskussioner i arbetslag samt ämnesvisa träffar inom och mellan 7-9 skolorna har utmynnat i att man kunnat få fram gemensamma betygsriterier. Jämförelser görs också återkommande mellan nationella prov och satta betyg i skolår 9. En hel del arbete återstår dock ännu för att säkerställa att bedömning och betygsättning från skolår 1-9 blir så likvärdig som möjligt i *hela* kommunen.

Jämförelse mellan nationella prov o. slutbetyg

Målet att resultaten från de nationella proven är 9 ska överensstämma i stort kontrolleras återkommande på de två berörda skolorna. Skillnaden får (enl våra kriterier) uppgå till högst 0,65 poäng. Vid senaste mätningen våren 2009 ligger variationen mellan 0 och -0,2 för den ena av våra två 7-9 skolor och 0,1-0,80 för den andra. Det är i matematik och engelska som prov och betyg skiljer sig åt "för mycket".

Pojkars och flickors betyg

Generellt i landet och även i Trosa kommun är flickors betyg högre än pojkars. Det genomsnittliga meritvärdet för de flickor som gick ut 9:an våren 2009 i Trosa kommun var 224 medan pojkarnas meritvärde uppgick till 191. Detta är uppsatta betygsskillnad mellan könen som förra året.

Arbetet i verksamheten

NTA (Naturvetenskap och Teknik för Alla)

IT –utveckling

Livsstil och Hälsa

Arbetet med NTA på skolorna

Naturvetenskap och Teknik för alla (NTA) drivs i samarbete med Kungliga Vetenskapsakademien, Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien och 96 medlemmar varav 86 är kommuner. Syftet är att stimulera nyfikenhet och öka intresset för vetenskap och teknik för både pojkar och flickor. Trosa kommun har varit med i detta samarbete sedan läsåret 2003/2004. Fler och fler pedagoger och elever blir involverade. Alla våra F-6 skolor arbetar med NTA och våren 2009 deltog 723 elever och 31 lärare i arbetet. Alla åldersgrupper utom sex-åringarna är involverade i NTA-arbetet.

Idag finns 35 temalådor fördelade på 15 olika teman som eleverna kan arbeta med. Varje temalåda innehåller allt lärare och elever behöver för att kunna arbeta med temat. För varje nytt tema som lärarna arbetar med måste de gå en temautbildning i ämnet. Flera nya teman framför allt för skolår 7-9 är under utveckling.

Flera olika företag i Trosa kommun har sponsrat temalådor och förbrukningsmaterial till lådorna. Våren 2009 sponsrade ett företag i Trosa en låda till år 7-9. Under hösten utbildades en lärare på Hedebysskolan i detta nya ämne. Detta innebär att elever i Hedebysskolan nu kan erbjudas undervisning i NO med hjälp av NTA hela vägen från skolår 1-skolår 9.

Vår NTA-samordnare arbetar 20% med att hantera temalådorna, stötta lärare, arrangera fortbildning, samarbeta med andra kommuner och ytterligare utveckla samarbetet med näringslivet.

Målet är att *alla* elever i kommunen ska få ta del av denna verksamhet.

Naturvetenskap och teknik i förskolan

Även våra förskolor har börjat arbeta med naturvetenskap och teknik, dock ej inom NTA. En grupp med representanter från alla förskolor har tillsatts som träffas återkommande runt detta. Experimentlådor (just nu finns lådor om vatten och luft) har köpts in och en personal på varje förskola har gått utbildning i hur man arbetar med dessa lådor. Förskolorna utgår från barnens naturliga nyfikenhet och använder experimentmaterialet som en metod att både svara på barns frågor men också att utöka deras medvetenhet inom området.

Förskolorna använder sig av ett läromedel som utbildningsförvaltningen i Linköping tagit fram FFFF, Fenomenala Fenomen För Förskolan.

IT –utvecklingen

Satsningen på att förändra och utveckla sättet att undervisa och göra eleverna mer delaktiga under lektionerna fortsätter. Idag finns 11 multimediarum med digitala whiteboards, fyra i Hedebysskolan, två i vardera Tomtaklinskolan, Vitalisskolan och Skärlagskolan samt en i Kyrkskolan.

För att ytterligare öka elevernas engagemang för och medvetenhet om det egna lärandet och även öka föräldrarnas delaktighet och insyn i elevernas lärande och skolgång har ett *webbaserat kommuni-*

kationssystem, PODB, inhandlats. Arbetet pågår med att få alla lärare att bli förtrogna med systemet. När frånvarohantering och informationsdelen är i full gång kommer även elever och föräldrar att introduceras i systemet.

Ett IT-projekt har inletts under 2009 och ska pågå i tre år. Skolan och förskolan får 1 miljon kronor i IT-investeringsmedel per år 2009-2011. En förstudie över nuläge och vad som behöver åtgärdas både på IT-enheten och förskolor och skolor har gjorts och utmynnat i att den största delen av dessa IT-medel kommer att gå åt till sk. infrastruktur tex uppgradering av nätverk och servrar. Fler datorer, trådlöst nätverk och fler multimediarum med digitala whiteboards kommer också att kunna inhandlas.

För att på bästa sätt kunna nyttja dessa medel och ge utvecklingen på förskolor och skolor en extra skjuts har en IT-pedagog (IT-utvecklare) anställts hösten 2009.

Arbetet med att utöka servicen och tillgängligheten för brukaren genom att införa *24-timmarsmyndigheten* pågår. Under 2009 har verksamhetens alla blanketter blivit digitala. De kan alltså fyllas i direkt på hemsidan och skickas till förvaltningen digitalt.

Arbetet med Livsstil och hälsa

Förskolan ska sträva efter att varje barn förstår vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande. Daglig utevistelse, lugn och ro i verksamheten, rörelselekar, dans, gymnastik, badande, god, varierande och näringsriktig lunch, mycket frukt och mellanmål utan onödigt socker samt att förmedla god hygien uppgår förskolorna som viktiga delar i detta arbete. Att bli sedd och ha inflytande över vardagen är också viktigt. Även personalen föregår med gott exempel genom att utöva frisk-vårdsaktiviteter såsom yoga, massage och promenader.

I skolans och skolbarnsomsorgens uppdrag att bidra till en allsidig utveckling ingår frågor om hälsa och livsstil i vid mening, tex kunskaper om kostens betydelse, konsekvenser av att använda tobak, alkohol eller droger, kunskaper om sex och samlevnad och betydelsen av fysiska aktiviteter. På de olika skolorna arbetar man med dagliga fysiska aktiviteter, promenader, dagliga rörelsepass, dans, kompismassage, man har hälsodagar och hälsoveckor, regelbundna utelektioner, livskunskap på schemat, måltidens dag, uteverksamhet på fritids, mycket grönsaker på lunchen, näringsriktiga mellanmål på fritids, friluftsdagar, antidrogteater för föräldrar och elever, säkerhetsdagar, Skol-IF-aktiviteter mm. Man arbetar också med elevernas delaktighet i den fysiska arbetsmiljön på skolorna. Den psykiska arbetsmiljön gynnas genom serie-samtal, kompisamtal och stödande samtal.

Vitalisskolan är kommunens första hälsodiplomerade skola och Hedebysskolan har, som enda skola i kommunen, en renodlad idrottsklass i skolår 7.

Flera skolor har eller har ansökt om Grön Flagga för just temat hälsa och livsstil.

Klassens kvalitetsrapport

för att öka elevernas ansvar och inflytande

Vad är klassens kvalitetsrapport?

Som ett led i arbetet med att öka elevers ansvar och inflytande i skolan genomförs årligen "Klassens kvalitetsrapport". Det innebär att eleverna (från skolår 2-9) får fylla i en enkät under lektionstid.

Enkäten berör fyra områden: trygghet och trivsel, inflytande, utveckling och lärande samt arbetsmiljön på skolan.

Varje lärare knappar in den egna klassens resultat i ett datasystem. Enkäten kan också fyllas i av eleven direkt på internet.

När enkätsvaren är inknappade kan läraren direkt läsa av svaren. Rektor kan också läsa av alla klassers resultat. Klassen går sedan tillsammans med läraren igenom resultatet av enkäten och diskuterar och analyserar resultatet och tar fram förslag på förbättring och utveckling. Detta blir underlag till klassens kvalitetsrapport som skrivs av läraren.

Ett exemplar av klassens kvalitetsrapport lämnas till rektor som får ett bra underlag till det gemensamma förbättringsarbetet på skolan. Rektorn sammanfattar detta i en kvalitetsrapport för hela skolan. Denna rapport ska finnas med i skolans kvalitetsredovisning och även tas upp i den centrala kvalitetsredovisningen.

Årets resultat

De som svarat 3 eller 4 (dvs får betraktas som nöjda) på de olika frågorna varierar mellan: (Inom parentes finns förra årets resultat)

för området *Trygghet och trivsel*. Betygen för 9 frågor varierar mellan 66-97% (68-93%)

för området *Inflytande*. Betygen för 6 frågor varierar mellan 78-87% (76-84%)

för området *Utveckling och lärande*. Betygen för 7 frågor varierar mellan 85-94% (80-89%)

för området *Arbetsmiljö*. Betygen för 6 frågor varierar mellan 44-76% (44-76%)

Snittbetyget per område är det samma som förra året:

Trygghet och trivsel	3,4	(3,4)
Utveckling och lärande	3,4	(3,4)
Inflytande	3,2	(3,2)
Arbetsmiljö	2,7	(2,7)
<i>Totalt</i>	3,2	(3,2)

Om man tittar på snittbetyget på enskilda frågor får skolans toaletter liksom vid förra mätningen sämst betyg (2,3), tätt följd av skolmaten (2,4) och matro i matsalen (2,5). 559 elever uppger att toaletterna inte är fräscha, 510 är inte nöjda med skolmaten och 471 elever upplever inte att det är matro i matsalen. Under område trygghet och trivsel är det påståendet "på min skola visar alla respekt för varandra" som fått sämst betyg (2,8).

Generellt har annars påståendena om trygghet och trivsel fått bäst betyg. De allra flesta, 92-97% av eleverna trivs, är trygga och har någon att vara med i skolan. 92% känner att de duger som de är. Snittbetygen på alla frågor visas i bilaga 1.

Reflektion och analys

Resultatet på totalnivå måste anses bra men det finns ändå en hel del att arbeta med inom alla de fyra områdena. Betygen inom både område "trygghet och trivsel" och "utveckling och lärande" är generellt höga och betygen på flera av frågorna har också blivit bättre jämfört med föregående, se snittbetygen bilaga 1. De allra flesta eleverna trivs och känner sig trygga i skolan och är mycket positiva till sitt lärande. Det är dock 75 elever (8%) som uppger att de inte trivs på skolan, 45 resp. 68 elever uppger att de inte känner sig trygga på lektionen eller rasten. Siffrorna är betydligt bättre än föregående år men måste bli ännu bättre. Vad gäller elevernas arbetsmiljö finns en hel del att göra.

Resultatet på totalnivå blir dock ganska "utslätat". Mest intressant blir det att se och diskutera resultaten på skolnivå.

Elevernas förslag till förbättring - några kommentarer

Trygghet och trivsel

- om alla är schysta mot varandra så borde alla trivas
- äldre måste visa mer respekt för yngre
- inte säga vad man tycker jämt, tänka på vad som kan sära andra
- om det har varit bråk ska vuxna lyssna lika mycket på båda som bråkat

Inflytande

- låta eleverna vara med och styra över läxorna
- fröken ska informera om vad de bestämmer
- ska finnas fler alternativ för högre mål, tillägg
- eleverna ska få välja fler teman

Utveckling och lärande

- peppa varandra att nå målen
- se positivt på sitt eget arbete
- sätta upp målen på väggen
- titta oftare på målen

Arbetsmiljö

- vi vill fortsätta med tyst lunch (en gång i veckan)
- fler vuxna i matsalen
- lärarna ska vara hårdare
- ta upp saker som du tappat
- vi önskar en viloplats ute

Arbetet framåt

Skolorna kommer att arbeta på olika sätt för att utifrån elevernas synpunkter förbättra och utveckla inom de aktuella områdena tex lärare till hands innan skolstart, fortsätta med halvklasstimmar, ytterligare tydliggöra målen, fortsätta att fräscha upp toaletterna och ha regelbundna klassråd. Läs mer i enheternas kvalitetsredovisningar.

Föräldrars, elevers och personalens synpunkter Resultat av årets enkäter

Återkommande enkäter

-*Utvecklingssamtalet*, en årlig central enkät till alla föräldrar i förskola och ett urval föräldrar i skola som handlar om det just genomförda utvecklings-samtalet. Årets resultat redovisas under målom-råde "Samverkan hem – förskola – skola".

-*Föräldrars syn på skolan*, en central enkät som genomförs vart tredje år. Enkäten genomfördes senast 2007 och finns redovisad i Kvalitetsredo-visningen för 2007. Nästa enkät kommer 2010.

Föräldrars syn på förskolan genomförs också vart tredje år. Senaste enkäten genomfördes i år, 2009. Resultatet redovisas nedan.

-*Frågor till 5-åringar i förskola och föräldrar i förskola och skola*. Dessa genomförs årligen av personalen och ingår i bedömningen av mål-uppfyllelse. De redovisas under målområdena Normer och Värden och Barns och elevers inflytande.

-*Enkät till elever i skolår 2-9*. Enkäten genomförs årligen och analyseras av eleverna tillsammans med läraren. Detta blir underlag till "klassens kvalitetsrapport", se sid 9.

-*Arbetsmiljöenkät till all personal* i förskola och skola som genomförs vartannat år. Den senaste genomfördes 2006. År 2008 genomfördes Sunt-Livenkät i stället, se Kvalitetsredovisning 2008. Nästa arbetsmiljöenkät kommer att genomföras hösten 2010.

-*Enkät till rektorer*, årlig enkät som redovisas nedan samt till viss del under "förutsättnings-styrning och ledning" på sid 5. I år (2009) fördes (på önskan av rektorerna) istället en gemensam diskussion utifrån samma frågeställningar som i enkäten.

-*Enkät till gymnasieelever* i skolår 1 som genom-förs årligen, se sid 11, Gymnasieutbidning.

Föräldrars syn på förskolan

Under våren 2009 genomfördes en enkätundersök-ning till alla föräldrar om hur de upplever förskole- verksamheten. Enkäten genomfördes för första gången digitalt och tyvärr svarade endast 36% av alla föräldrar. Vid förra mätningen som genom-fördes med hjälp av pappersenkät svarade 78%. De föräldrar som svarat ger liksom vid tidigare mätningar förskolan högt betyg. På en skala mellan 1 och 5 fick påståendet "jag är som helhet nöjd med min barnomsorg" 4,3 i snittbetyg.

De påståenden som föräldrarna tycker är allra viktigast får också högst betyg. De viktigaste är: "Mitt barn tycker det är roligt att gå till förskolan", "Jag känner förtroende för personalen" och "Jag känner mig trygg när jag lämnar mitt barn".

Ganska hög vikt men inte lika bra betyg fick "Det är lagom antal barn i gruppen" och "Personalen hinner med alla barn".

För att komma tillrätta med det låga svarandet kommer personliga påminnelser att skickas ut vid nästa enkätstillfälle.

Trosas skolor bäst i länet i nutidsorientering 2009

Enkät till (samtal med) rektorer

Den årliga enkäten till rektorerna tar upp bl.a. tydlighet med ansvar och beslut, om rektor får det stöd hon/han behöver, hur det ser ut med tekniska hjälpmedel och fortbildning, arbetsbelastning, synen på resursfördelningssystemet och planerings- och uppföljningssystemet samt hur man tycker det fungerar i den egna lednings-gruppen.

I år fördes (efter önskan från rektorerna) en diskussion utifrån enkätfrågorna. Som helhet är man som rektor nöjd med sin arbetsmiljö. Det sammanräknade snittbetyget är 4,0 på en 5-gradig skala. Högst betyg (4,6) får tydligheten vad gäller ansvar och beslut och förtroendet med det dagliga arbetet i verksamheten.

Stödet till rektorerna från förvaltningen får betyget 4,0. Även stödet från andra kontor får höga betyg.

Tillgången till tekniska hjälpmedel får betyg 4,0 Planerings och uppföljningssystemet får också högt betyg (4,3) medan resursfördelningssystemet får betyg 3,0.

Arbetet med att utöka de pedagogiska diskussio- nerna i ledningsgruppen och försöken att arbeta mer långsiktigt har fått effekt. Rektorerna ger de pedagogiska diskussionerna betyg 4,0 mot före- gående år 3,6. Det långsiktiga arbetet i lednings- gruppen får också betyget 4,0 i år.

Här är det bäst att bo

Trosa på 16:e plats

*i
FOKUS-mätning 2009*

(18:e plats 2008)

30 olika faktorer mäts

*faktorerna som handlar om förskola –
skola har dock inte fått lika bra placering*

Gymnasieskolan

Gymnasieantagning 2009

Antalet ungdomar som lämnade våra grundskolor våren 2009 var 174 st. Sammantaget med elever från andra skolor, inflyttning och elever från IV-programmet togs 201 elever in till åk 1 på gymnasiet. Av dessa gick 9 direkt till vårt eget IV-program och 7 till andra yrkesinriktade IV-program.

Från Nyköpings kommun som handlägger våra gymnasieansökningar rapporteras att av samtliga behöriga sökande till Nyköpings kommuns gymnasieskolor har 87,8 % fått sitt förstahandsval tillgodosett. Det är något färre än år 2008. Utfallet påverkas i negativ riktning av att många elever gör sena omval och hamnar sist bland reserverna.

Antalet sökande till Byggprogrammet är fortfarande mycket högt. Efter slutantagningen står 21 elever som reserver till Byggprogrammet i Nyköping. Till SMSP-MK (mediakommunikation) står 19 elever som reserver. Övriga program på Nyköpings gymnasium har i stort sett inga reserver.

Individuellt program (IV) läsåret 08/09

Sammanlagt 31 elever har varit inskrivna i vårt individuella program i Trosa under hela eller delar av läsåret. Vid starten hösten -08 var 11 elever från grundskolan ej behöriga för gymnasiet. Sju av dem gick till yrkesinriktade IV-program, fyra till vårt eget IV.

Fyra elever påbörjade ytterligare ett läsår på IV. Under läsåret har 17 elever gjort studieavbrott från nationella program och gått över till vårt IV. Fyra av eleverna har under året gått över från IV till ett nationellt program.

Antalet elever i gymnasiet

Elevantalet i gymnasiet ökade 2009 jämfört med 2008. Ht -08 gick 34 % av våra gymnasieungdomar i fristående skolor och Ht-09 40 %. Våra elever finns i 16 kommuner, 2 landsting och 50 friskolor (Ht-09).

Uppföljningsansvar

Hemkommunens uppföljningsansvar innebär att löpande hålla sig informerad om sysselsättningen för ungdomar under 20 år som inte fullföljer gymnasieskolan. Samarbetet och kontakten med gymnasieskolor är därför av största vikt.

I de avtal som Trosa kommun har med kommuner i närområdet ingår att gymnasieskolorna har rapporteringsskyldighet till hemkommunen vid avbrutna gymnasiestudier.

Trosa erbjuder i första hand ungdomar som omfattas av uppföljningsansvaret åtgärder inom det egna IV-programmet, i syfte att "hitta rätt" utbildning inför nästa läsår. En avstämning i okt 2009 visar att alla ungdomar födda 1993 deltar i någon form av skolverksamhet.

Enkät till gymnasieelever

En enkät skickas årligen ut till alla åk 1-elever i Trosa kommun för att följa upp gymnasievalet och hur man tycker att studievägledningen inför gymnasievalet har fungerat.

Resultatet från vårens enkät 2009 visar att majoriteten, 90 % av eleverna, har kommit in på sitt 1:a handsval, varav 88 % går kvar på påbörjat program. Av de elever som bytt program har de flesta bytt trots att de börjat på sitt 1:a handsval. Flera har även bytt skola under året. Merparten, 62 %, väljer skolor i Nyköping.

Majoriteten, 94 %, uppger att de är nöjda med sitt gymnasieval och (98 %) trivs på sin skola och tror sig bli klara med gymnasiet på tre år (96 %).

Av eleverna svarar 82 % att de fått tillräckligt med tid hos studievägledaren. De elever som svarat att de inte är nöjda med studievägledningen från grundskolan uppger att de önskat mer information om olika skolor och deras utbildningar.

Gymnasieelever

Jämfört med året innan (vt och ht -08)

	vt-09	ht-09
Antal	521 (506)	562 (542)
Därav i individuellt program		
Antal	39(23)	39 (36)

Vuxenutbildning

Efterfrågan på vuxenutbildning, främst gymnasiekurser är stor. Under 2009 har 65 personer beviljats någon eller några gymnasiala kurser. 18 personer läser Svenska för invandrare (SFI) och 4 läser på grundläggande nivå. Studierna bedrivs främst i Nyköping, Södertälje eller Gnesta.

Statistik från Skolverket för elever folkbokförda i Trosa kommun läsåret 2007/08 (rikets siffror inom parentes).

Andel elever som började gymnasiet 2004 och som fullföljt inom 4 år totalt:
78 % (76 %) exkl IV 84 % (82 %)

Andel invånare, 20 år, med fullföljd gymnasieutbildning:
71 % (72 %)

Andel invånare med grundläggande behörighet till högskola:
61 % (64 %)

Andel som inom 3 år efter avslutad gymnasieutbildning gått över till högskola:
31 % (41 %)

Måluppfyllelse

Politiskt prioriterat område:

KUNSKAPER, UTVECKLING O LÄRANDE - Språkutveckling

Måluppfyllelse: 60 – 100 %

Mål : Barn o studerande ska under sin skolgång i Trosa Kommun, ständigt utveckla kvaliteten på sina muntliga och skriftliga kommunikationsförmågor.

Målindikatorer

Förskola

Målet är nått när personalen bedömer att de arbetar aktivt med att på olika sätt stödja det enskilda barnets språkutveckling och kommunikationsförmåga enligt fastställda kriterier.

Grundskola, år 3.

Målet är nått när alla elever (100%) i skolår 3 har fått minst godkänt i nationella provet uppdelat på delprov "tala" "läsa" och "skriva".

Grundskola, år 5.

Målet är nått när alla elever (100%) i skolår 5 har fått minst godkänt nationella provet i svenska för skolår 5.

Grundskola, år 7

Målet är nått när alla elever (100%) i skolår 7 har fått minst stannivå 4 i delprovet LS klassdiagnosen i rättstavning och läsförståelse

Grundskola, år 8.

Målet är nått när alla elever (100%) bedöms *välklara* muntligt återberättande inför sina skolkamrater enligt kriterier.

Grundskola, år 9.

Målet är nått när alla elever (100%) i skolår 9 har fått minst godkänt nationella provet i svenska för skolår 9.

Bedömning av måluppfyllelse

Förskola	uppfyllt till mellan 81% och 100%
Skolår 3	uppfyllt till mellan 82% och 100%
Skolår 5	uppfyllt till mellan 88% och 99%
Skolår 7	uppfyllt till 60%
Skolår 8	uppfyllt till mellan 89% och 94%
Skolår 9	uppfyllt till mellan 97% och 99%

Bedömning per enhet se bilaga 2a och 2b

Nytt för 2009

Ett nationellt prov i svenska har införts för skolår 3. Vi har också valt att för skolår 5 och 9 i år presentera resultatet på hela nationella proven inte bara, som tidigare, för vissa delprov.

Reflektion och diskussion

Åtta av tolv **förskolor** bedömer målet enligt kriterier, se bilaga 2a som uppnått. De förskolor som anser att de inte har full måluppfyllelse uppger att de behöver arbeta mer med munmotorik och ljudövningar, använda TRAS-material (Tidig Registrering Av Språkutveckling) som dokumentation, läsa mer spontant med barnen, tillverka mer material samt försöka få enskild språkträningstid med varje barn. Förskolorna berättar i sina kvalitetsredovisningar att de försöker använda vardagens alla stunder till att stödja språkutvecklingen. De läser dagligen för barnen, rimmor och ramsar, samtalar med barnen enskilt och i grupp, sätter ord på det de gör, lyssnar aktivt på barnen, konkretiserar sagor, bekräftar och ställer följdfrågor. Flanosagor, språkpassar, dramalek, bildmaterial och spel

används kontinuerligt. Många förskolor använder också teckenkommunikation som förstärkning till det talade språket vilket är en bra metod för *alla* barn men särskilt för *språksvaga* barn och barn med *annat modersmål*. Förskolorna uppger att de arbetar medvetet på att använda likvärdigt språk och förhållningssätt till både *pojkar och flickor*.

Mellan 82-100% av alla elever i **skolår 3** har klarat det nationella provets olika delar, se de olika skolornas resultat i bilaga 2b. Mellan 88 och 99% av eleverna har klarat nationella provet för **skolår 5**. F-6-skolorna påtalar att ambitionen är att tidigt fånga upp och arbeta med elever som behöver extra stöd i sin läs- och språkinläring. Mycket arbete görs; använda språklekar i *förskoleklassen*, arbeta med elevernas språkbruk, få eleverna att lyssna o. framföra synpunkter på *fritidshemmen*, använda databaserade hjälpmedel, berätta och läsa mycket för barnen, ha läsläxa i egen vald skönlitterär bok, tyst läsning, bokprat, muntligt återberättande, ge extra individuellt stöd och speciallärartid, delta i läsprojekt, tex "Läslust", "Hela skolan läser" mm. i *skolan*.

Målet för **skolår 7** har 60% av eleverna uppnått. Detta är betydligt sämre än föregående år (85-99%). Muntligt återberättande i **skolår 8** klarar 89-94% av eleverna. Detta är bättre än föregående år (85-87%) Målet för **skolår 9** klarar 97-99% av eleverna. Speciallärarhjälp, läs-och skrivträningstid och kompensatoriska hjälpmedel är några av de insatser som 7-9-skolorna berättar om att de arbetar med.

Måluppfyllelsen totalt för målet om språkutveckling för skolor och förskolor är härmed **inte helt uppfyllt**.

Målen (indikatorerna) är högt ställda. Trots allmänt bra resultat och målmedvetet arbete finns det en hel del elever som inte klarar uppfyllt enligt dessa indikatorer, se alla indikatorer och resultatet per skola i bilaga 2b.

Hur vi höjer kvaliteten framöver?

Förskolorna kommer att fortsätta det pågående, engagerade arbetet med språkutveckling och tex fortsätta att utveckla och använda teckenkommunikation. ge utbildning för att kunna utveckla material till sagor, arbeta mer med språk-,sagopåsar och flano, fokusera mer på munmotorik och ljudövningar, jobba mer med bokstavslekar och använda sig av det nya observationsmaterialet TRAS.

Skolorna har tagit fram många åtgärder för nästa läsår: utveckla ett närmare samarbete med förskoleklass och skolår 1 i förberedande läs-och skriv-inläring, fortsätta kommunsatsningen på läs och skrivinläring år 3-6 med bla 20% tjänst som läs-och skrivutvecklare, fortbilda personal, ha läxläsning på fritids, utöka speciallärartiden, använda kompensatoriska hjälpmedel, satsa på skrivteknik i år 8, hitta arbetsformer och ämnesinnehåll som särskilt appellerar till pojkar samt träning i muntligt framträdande.

Vill du veta mer så ta del av förskolor och skolors egna kvalitetsredovisningar.

Måluppfyllelse

Politiskt prioriterat område:
KUNSKAPER, UTVECKLING O LÄRANDE
-Matematik

Måluppfyllelse: 64% – 100 %

Läroplanens mål:

Förskolan ska sträva efter att varje barn:
-utvecklar sin förmåga att upptäcka och använda matematik i meningsfulla sammanhang
-utvecklar sin förståelse för grundläggande egenskaper i begreppen tal, mätning, och form samt sin förmåga att orientera sig i tid och rum.

Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola behärskar grundläggande matematiskt tänkande och kan tillämpa det i vardagslivet.

Målindikatorer

Förskolan

Målet är nått när personalen bedömer att de arbetar aktivt med att väcka barnens lust och nyfikenhet till att räkna och laborera med former samt utvecklar barnens förståelse av tid och rum enligt fastställda kriterier, se bilaga 3.

Skolår 3

Målet är nått när alla elever (100%) i skolår 3 har fått minst godkänt i nationella provet för skolår 3

Skolår 5

Målet är nått när alla elever (100%) i skolår 5 har fått minst godkänt i nationella provet för skolår 5

Skolår 9

Målet är nått när alla elever (100%) i skolår 9 har fått minst godkänt i nationella provet i matematik för skolår 9 och

-när minst 50% av eleverna har uppnått mer än godkänt (VG och MVG) i matematik i slutbetyg

Bedömning av måluppfyllelse

Förskolan	uppfyllt till 73-100%
Skolår 3	uppfyllt till 75-96%
Skolår 5	uppfyllt till 88-95%
Skolår 9	
- betyg G	uppfyllt till 88-94%
- betyg VG, MVG	uppfyllt till 64-100%

Kriterier och bedömning per förskola visas i bilaga 3a. Bedömning per skola visas i bilaga 3b

Nytt för 2009

Nationellt prov i matematik för skolår 3 har införts. Vi har därför lagt till målindikator för skolår 3.

Reflektion och diskussion

6 av 12 *förskolor* anser att de klart uppfyller alla framtagna kriterier. De förskolor som inte tycker att de klarat full måluppfyllelse klarar ändå mellan i snitt 9 till 10 av de 11 kriterierna. Förskolorna berättar i sina kvalitetsredovisningar hur de arbetar med matematik dagligen: sorterar, mäter, väger, räknar tex vid snickrande, dukning, bakning, städning, i gymnastik, på skogs promenad, i lekar, vid av- och påklädning och i många andra vardagliga situationer. Man räknar barn i samlingen, hur många som är pojkar och flickor, vem som saknas, vem som är kortast och längst osv. Man experi-

menterar ute och inne tex vad som är tyngst och lättast samt talar om tidsuppfattning: år, årstider, månader, veckodagar osv. Bildandet av nätverksgrupp i matematik och föreläsningar har "peppat" personalen lite extra.

Ingen av de 4 berörda *skolorna* klarar *målen* för skolår 3 och 5; Mellan 75 och 96 % av eleverna har klarat nationella provet för skolår 3 och mellan 88 och 91% har klarat provet för skolår 5. Ingen av de två 7-9 skolorna klarar heller fullt ut *målet* för nationella provet i skolår 9. Mellan 88 och 94% av eleverna i skolår 9 fick minst godkänt i slutbetyg i matematik.

En av de två 7-9 skolorna har dock klarat målet att minst 50% av eleverna i skolår 9 ska ha fått *mer än godkänt* (VG och MVG) i slutbetyg i matematik. På den andra skolan har 32% av eleverna fått VG och MVG i sitt slutbetyg, dvs en uppfyllelsegrad på 64%.

Förskoleklasserna jobbar medvetet med förbättrande matematik. "Tidig konkret matematik i vardagen kommer att resultera i fler elever med matematisk förståelse".

Flera rektorer påpekar att flickorna verkar ta in lite mot pojkarna vad gäller resultat i matematik (framför allt vad gäller högre mål: VG och MVG).

Rektorerna påpekar också att det viktigt att tidigt hitta elever med svårigheter. *Skolorna* arbetar med anpassade läromedel, nivågruppering, laborativa material och laborativt arbetssätt, problemlösning, utematte, kängurumatte, osv.

Trots mycket och engagerat arbete blir inget av kriterierna för matematik helt uppfyllda.

Hur höjer vi kvaliteten framöver?

Förskolorna berättar i sina kvalitetsredovisningar att de kommer att fortsätta att utveckla det som är bra, uppdatera och utveckla sitt matematikmaterial och göra det mer synligt, arbeta mer med mått och volym, experimentera mer samt fortbilda sig mer i ämnet.

De olika skolorna tar fram följande förbättringsåtgärder: Ta fram fler metoder för att stärka duktiga elever, satsa på gemensam fortbildning för alla lärare F-6, arbeta mer med laborativ matematik, utbilda lärarna i laborativ matematik, erbjuda matematik under elevens val, använda sig av praktisk matematik på fritidshemmen, skapa tillfällen till läxhjälp, öka samsynen kring de matematiska begreppen och det matematiska språket och genomföra informations- och utbildningskväll för föräldrar runt matematik. Rektorerna uppger att intresset från lärarna att fortsätta att utveckla matematiken är stort.

Läs mer om hur arbetet med matematik går till i förskolornas och skolornas egna kvalitetsredovisningar.

Måluppfyllelse

Politiskt prioriterat område:
SAMVERKAN Hem – förskola - skola
- Utvecklingssamtal

Måluppfyllelse: 83 - 92 %

Mål

"Föräldrar och studerande ska uppleva att utvecklingssamtalet stöttar varje barns och studerandes lärande genom alla skeden av skolgången i Trosa Kommun".

Målindikatorer

Målet är nått när *alla* föräldrar och studerande anser att utvecklingssamtalet är till stöd för sitt barns/sitt eget lärande (har givit betyg 4-5 i enkät).

Så här görs utvärderingen

Måluppfyllelsen *utvärderas årligen* genom en enkät till föräldrar och elever. Vart tredje år går en stor föräldraenkät (som innehåller en fråga om utvecklingssamtalen) till alla föräldrar i skola och förskola och åren däremellan får ett urval föräldrar och elever svara på några frågor direkt efter utvecklingssamtalet. Enkätfrågorna har tagits fram med hjälp av fokusgrupper.

Under 2009 genomfördes en stor föräldraenkät för *förskolan*. Ett urval av *skolans* föräldrar (från skolår 2-9) fick direkt efter utvecklingssamtalet svara på några frågor. Eleverna har i sin enkät som ingår i "klassens kvalitetsrapport" fått svara på två frågor om utvecklingssamtalet.

Resultatet

Föräldrar på förskolor: uppfyllt till 83%

Förskolans föräldraenkät som gick ut våren 2009 visade att föräldrarna är mycket nöjda med utvecklingssamtalen. Snittbetyget för alla föräldrar på påståendet "Föräldrasamtalen-utvecklingssamtalen är ett bra stöd för mitt barns lärande" låg på 4,3 på en femgradig skala. Detta är ett mycket bra betyg. 96% av föräldrarna var nöjda (dvs gav betyg mellan 3 och 5). 83% var helnöjda (dvs gav betyg mellan 4 och 5). 8 av 219 föräldrar var däremot missnöjda och gav betyg 1 eller 2. Eftersom inte *alla* föräldrar gav betyget 4 eller 5 blir *målet inte uppfyllt*.

Föräldrar i skolor: uppfyllt till 92%

Föräldrarna: Av de 194 utvalda föräldrar som svarade på en enkät i samband med vårens utvecklingssamtal var 86-95% nöjda (räknat med alla 9 frågor om utvecklingssamtalet). Vad gäller påståendet "Utvecklingssamtalet är ett bra stöd för mitt barns lärande" var 92% (178 av 194) helnöjda (dvs gav betyg 4 eller 5). 4 av 194 var missnöjda dvs gav betyg 1 eller 2. Eftersom inte alla föräldrar gav betyget 4 eller 5 blir målet *inte uppfyllt*.

Elever: uppfyllt till 85%

Alla elever i skolår 2-9 har svarat på en stor enkät om trygghet och trivsel, utveckling och lärande, inflytande och arbetsmiljön på skolan, se klassens kvalitetsrapport sid 9. Två frågor handlade om utvecklingssamtalet. 91% känner att de har *en viktig roll i utvecklingssamtalet* och 85% tycker att *utvecklingssamtalet är ett bra stöd för det egna lärandet* och har givit betyg 3 och 4 på en 4-gradig skala. 9% (86 st) resp 14% (139 st) har svarat 1 eller 2 och är alltså inte nöjda.

Snittbetyget för båda dessa frågor blir 3,5 resp 3,4 på en 4-gradig skala vilket ändå måste ses som bra betyg. I övrigt se klassens kvalitetsrapport sid 9.

Bedömning av måluppfyllelse

Betygen är (liksom tidigare år) generellt höga för utvecklingssamtalen i stort. Det finns dock föräldrar och elever som inte är helt nöjda med samtalet. *Därmed är målet inte nått fullt ut.*

Reflektion och analys

Både elever och föräldrar i förskola och skola ger utvecklingssamtalen höga betyg. Föräldrar till yngre skolbarn ger liksom vid tidigare mätningar högre betyg än föräldrar med äldre skolbarn. Här torde det vara så att det blir mer viktigt med utvecklingssamtalet och man fordrar mycket mer av samtalet när man har äldre barn än när de går i de första skolåren.

Generellt verkar resultaten vara högre på den lilla enkäten som fylls i direkt efter samtalet än resultatet som den stora enkäten (som fylls i vart tredje år). Kan resultaten påverkas av om föräldrarna fyller i enkäten hemma eller i skolan? I den stora enkäten kanske man tycker till mer generellt om utvecklingssamtalen medan den andra mätningen alltid gäller det utvecklingssamtal man precis haft. Närheten i tid kan också påverka.

Hur höjer vi kvaliteten framöver?

Förskolorna uppger att de vill fortsätta arbetet med att behålla de fina betygen men även förbättra genom att tex.: tillsammans med föräldrarna utveckla underlaget för utvecklingssamtalet (portfolio och utvecklingsplaner), bli bättre på att framhäva barns starka sidor, utveckla dokumentationen samt fortlöpande diskutera utvecklingssamtalen på föräldramöten.

Skolorna uppger också olika förbättringsåtgärder, tex: fortsätta arbetet med att förtydliga och medvetandegöra målen för elever och föräldrar, förtydliga kursplanerna, tydliggöra de sociala målen, få eleverna mer delaktiga i det förberedande arbetet, pröva elevledda samtal och låta alla ta med samtalsunderlag hem innan utvecklingssamtalen.

Flera av skolorna framför förhoppningar om att det nya webbaserade kommunikationssystemet PODB som hösten -08 installerades på skolorna kommer att förbättra, utveckla och förenkla informationsutbytet mellan hem och skola.

*Alla barn ska nå målen!
Det är förskolans och skolans
ansvar
att barn och elever lyckas !*

Måluppfyllelse

Politiskt prioriterat område

MILJÖ – kretsloppstänkande

Måluppfyllelse: 79-100%

Mål.

Barn och studerande ska under sin skolgång i Trosa Kommun, ständigt utveckla sin förmåga att ta beslut och agera på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling

Målindikatorer.

Målet är nått när förskolans och skolans miljöpedagogik är förebyggande och genomsyrar verksamheten genom:

- att alla barn möter och är delaktiga i miljömedvetet agerande i vardagen på enheten
- att utepedagogik och närmiljö nyttjas regelbundet i lärande om natur och ekologiskt tänkande.

Bedömning av måluppfyllelse.

Förskolor uppfyllt från 79 -100%
Skolor uppfyllt

Bedömning per enhet, se bilaga 4 a

Bedömningsunderlag, se bilaga 4 b

Reflektion och diskussion.

Förskolor

Sju av våra tolv förskolor uppger att de klarar de högt ställda målen. Bedömningarna görs med hjälp av självvärdering efter ett gemensamt bedömningsunderlag, se bilaga 4 b.

På de flesta av de förskolor som ej nått målet fullt ut har ändå flera avdelningar "fått godkänt". Förskolorna har totalt klarat mellan tre och fem av de sex kriterierna för godkänt. Man är oftast på förskolorna duktig på källsortering, vardagligt miljöarbete och utepedagogik. Man förlägger mycket aktiviteter ute i naturen, man plockar skräp, pantar flaskor och burkar, komposterar, odlar och köper även ekologiska produkter. På en av de enskilt drivna förskolorna ingår även djurskötsel.

Fem av de tio kommunala förskolorna har miljöcertifieringen Grön Flagg och arbetar med olika teman. Övriga kommunala förskolor arbetar för att snart kunna söka Grön Flagg - utmärkelsen.

Skolor och fritidshem

Alla fem skolor inkl fritidshemmen uppger att de uppfyller målet enligt bedömningsunderlagets sex kriterier, se bilaga 4a. En skola bedömer att de till och med har "hög måluppfyllelse".

Skolorna uppger att de källsorterar, har miljöråd, miljöplan, diskuterar miljöfrågor, arbetar med elevers hälsa och trivsel och lär eleverna att ta ansvar för miljön. Flera skolor odlar, planterar och komposterar. Skolorna uppger också att de arbetar med energimedvetenheten genom att släcka lampor, stänga av datorer osv. En skola uppger att de försöker minska pappersmängden genom att nästan uteslutande maila information till personalen och i stor utsträckning även till föräldrar. Denna skola har också byggt upp ett utomhusklassrum.

Fritidshemmen källsorterar också, köper ekologiska och närproducerade produkter samt har regelbundna uteaktiviteter.

Alla våra fem skolor arbetar med Grön Flagg-certifiering, och kan alla from i år hissa Grön Flagg. En av skolorna, Vitalisskolan, är vår första "hälso-diplomerade" skola via Korpen och Grön Flagg. Kyrkskolan har haft miljöutmärkelsen i flera år och är nu inne på "andra varvet".

Hur vi höjer kvaliteten framöver

Olika förskolor påtalar olika förbättringsåtgärder bla.: göra barnen mer delaktiga i miljöarbetet, utveckla odlandet, arbeta mer temainriktat med miljö, djur och natur, gå oftare till återvinningsstationen, ordna egna miljöstationer och öka personalens engagemang.

Många påtalar att de vill fortsätta att kvalificera sig för Grön Flagg.

Skolornas förbättringsåtgärder är: behålla de höga ambitioner vi har idag, öka mailkommunikationen till personal och föräldrar, låta miljö- och ekologiska tänkandet genomsyra alla ämnen, införa fler moment av utepedagogik i undervisningen, fortsätta att arbeta för att förbättra elevernas hälsa och arbetsmiljö och förebygga stress, använda utomhusklassrummet varje vecka för utomhusaktiviteter (fritidshemmet) och samverka med vår kommunekolog runt miljöfrågor.

Läs mer om miljöarbetet och Grön Flagg på förskolornas och skolornas egna kvalitetsredovisningar.

GRÖN FLAGG

50% av förskolorna
100% av skolorna

Grön Flagg
Internationell miljöutmärkelse
5 teman:
kretslopp vatten energi
skog livsstil och hälsa

årlig ansökan

**kontinuerlig dokumentation om barns, elevers
och personals engagemang
rapport
godkännande
Certifikat, flagga**

Måluppfyllelse

Normer och värden

Måluppfyllelse: 86-100%

Normer och värden

Barns rätt att få utvecklas, respekteras, växa upp i trygghet och skyddas mot våld och kränkande behandling slås fast i FN:s barnkonvention. Detta är också ett viktigt område i läroplanerna för förskola och skola där detta benämns "Normer och värden". I verksamheterna pågår ett ständigt arbete med dessa värdegrundsfrågor.

Mål och målindikatorer

Mål och målindikatorer (bedömningsunderlag) visas i bilaga 5b för förskolan och 5c för skolan.

Som bedömningsunderlag har *intervju (enkät)-frågor* tagits fram till föräldrar, elever och barn (5-åringar på förskolor) som handlar om trygghet, trivsel och inflytande. *Nerskrivna regler* (normer och värden) skall finnas med i enheternas kvalitetsredovisningar. Personalen skall också göra en *bedömning* (självvärdering) av hur klimatet är på förskolan och skolan.

Måluppfyllelse

Förskolor: uppfyllt till mellan 86-100%

Skolor (inkl fritidsh): uppfyllt till mellan 75-88%

Bedömningen av måluppfyllelsen per enhet visas i bilaga 5a.

Resultat, reflektion och analys

Förskolor:

Sju av tolv förskolor uppger att de klarat måluppfyllelsen enligt det beslutade bedömningsunderlaget med sju kriterier. Två av förskolorna har klarat hög måluppfyllelse, se bilaga 5a. Detta är ett betydligt bättre resultat jämfört med förra året då enbart fyra av de tolv förskolorna upplevde att de klarat måluppfyllelsen fullt ut.

På de förskolor som inte klarat måluppfyllelsen fullt ut är det ändå så att flera av avdelningarna har fått uppfyllt. Oftast beror den sämre måluppfyllelsen för förskolan totalt på att de tillfrågade 5-åringarna inte alltid tycker att de trivs. Barnen har ett "här-och-nu-perspektiv" och svarar utifrån vad som nyss hänt, inte vad de tycker i allmänhet. Flera förskolor talar om hur viktigt den dagliga kontakten och framför allt mottagandet på morgonen är för att få trygga barn och föräldrar.

Den nya inskolningsmodellen som finns på flera förskolor (få dagar men där barn o förälder är närvarande på förskolan hela dagarna) ger enligt personalen en bättre kontakt och ökad förståelse för hur man arbetar i verksamheten och med värdegrunden.

Ett barn som tycker om sig själv har lättare att tycka om andra

Man arbetar mycket med att stärka varje barns självkänsla och ge barnen positiv uppmärksamhet. Barnen får lära sig hur man blir en bra kompis och hur man förhindrar att någon hamnar utanför och lär sig att själv lösa konflikter. Personalen uppmuntrar och berömmar barnen när de gör bra saker för varandra.

Förskolorna använder olika värdegrundsmaterial: Kompissolen, "Tilda med is och sol", "vännerna i kungaskogen" och KOMET (där personalen lyfter goda exempel och försöker att ignorera dåligt beteende.) mfl.

Skolor:

Ingen skola uppger att de helt uppfyller alla kriterier inom området, se bilaga 5a. De flesta skolorna har klarat sju av de åtta kriterierna och en skola har klarat sex kriterier.

Oftast är det i enkätfrågorna till elever (i klassens kvalitetsrapport) om trygghet och trivsel som man inte kommit upp i 95% nöjda på *alla* frågor (8 st.) Trots det får området "trygghet och trivsel" i klassens kvalitetsrapport snittbetyget 3,4 av 4 möjliga (liksom tidigare år), vilket får anses som ett bra betyg. Några rektorer uppger att eleverna i skolår 2 och 3 inte alltid förstår frågorna och att det vid diskussionerna efter enkätundersökningen inte finns något som tyder på att de inte trivs eller känner sig trygga.

Alla skolor uppger att arbetet med värdegrunden är ständigt pågående och berättar i sina kvalitetsredovisningar hur de arbetar: åldersblandat, med kompis- och seriesamtal, att alla vuxna tar ansvar för allas barn, ha en känd värdegrund och trivselregler, ha livskunskap på schemat, ha kamratstöd-jare, ansvarsgrupper, fadderverksamhet, ha gott samarbete med hemmen, ha ökad vuxennärvaro på raster och i matsal, ge tillfällen till trevlig samvaro utanför klassrummet, arbeta med SET (Social och Emotionell Träning) i de yngre åldrarna samt fortsatt KOMET-utbildning (KOMmunikations-METod) för personalen.

Hur höjer vi kvaliteten framöver?

Förskolorna uppger att de vill fortsätta det arbete som pågår tex att fortsätta använda de olika värdegrundsmaterialen, se ovan. Förbättringar ska ske genom att bla.: förbättra barnintervjuerna, försöka få föräldrarna mer engagerade och delaktiga i värdegrundsarbetet, stärka flickors utelek genom att låta flickor o pojkar använda gården var för sig, fortsätta med att arbeta för att vara goda förebilder och bemöta föräldrar positivt samt fortsätta att utveckla och stärka barnens empatiska förmåga genom bla. lekar och sagor.

Skolorna (inkl fritidshem) uppger olika sätt att utveckla området bla: fortsätta att arbeta med verktygen SET och KOMET, låta eleverna mötas i åldersblandade grupper, införa schemalagd träning i socialt samspel, öka elevernas känsla av samhörighet genom att eleverna redovisar arbeten för varandra, fortsätta att utveckla antimobbingarbetet, se över rastverksamheten, ta ett delat ansvar för att öka elevernas självförtroende, göra föräldrarna mer delaktiga i värdegrundsarbetet, genomgå "Friendsutbildning" och öka medvetenheten hos alla på skolan att vi är förebilder i allt vi gör.

Läs mer i förskolor och skolors egna kvalitetsredovisningar om hur man arbetar med att öka tryggheten och trivselen.

Mål

FN:s barnkonvention påtalar barns rätt till att få uttrycka sin mening och att bli lyssnad på. Även i *läroplanerna* uttrycks att skolan och förskolan skall arbeta för att göra barn och elever delaktiga, att ge dem ett reellt inflytande och möjlighet att utifrån ålder ta större och större ansvar för sitt arbete.

Mål och Målindikatorer

Mål och målindikatorer visas i bilaga 6 b för förskolan och 6 c för skolan.

Personalen skall med hjälp av ett framtaget bedömningsunderlag göra en bedömning (en självvärdering) av hur barns och elevers ansvar och inflytande fungerar på skolan eller förskolan, se bilaga 6 a och b. Intervjufrågor till förskolebarn och enkäter till elever (klassens kvalitetsrapport) ingår också.

Måluppfyllelse

Förskolor: uppfyllt till mellan 71-100%
Skolor (inkl fritidsh): uppfyllt till mellan 33-100%

Bedömningen av måluppfyllelsen per enhet visas i bilaga 6 a.

Resultat, reflektion och analys

Förskolor:

Förskolorna har varit mer hårda i sin bedömning jämfört med förra året. Enbart sex av tolv förskolor (åtta av tolv år 2008) uppger att målet är uppnått, dvs att de uppnår *alla tolv* uppsatta *kriterier* på området, se kriterierna i bilaga 6b. De förskolor som inte får helt uppfyllt har flera avdelningar som klarar alla kriterier. De avdelningar som inte får godkänt klarar mellan 6 och 11 av de 12 kriterierna. Läs mer i förskolornas egna kvalitetsredovisningar om vilka av de olika kriterierna de olika förskolorna (avdelningarna) behöver arbeta mer med för att få full måluppfyllelse.

Förskolorna förmedlar i sina kvalitetsredovisningar att de arbetar mycket aktivt med inflytande och genusfrågorna. Barnen uppmuntras i vardagen till inflytande och medbestämmande och man arbetar generellt med att stärka barns självkänsla. Barnen bestämmer själva hur mycket mat man vill ha (en förskola har måltidsbuffé där barnen lägger upp sin egen mat och går och sätter sig där de vill), vem man vill leka med, vad man ska leka, vilka kläder man ska ha på sig osv. Lättillgängligt material gör att barnen själva kan välja sina aktiviteter och personalen strävar efter att inte avbryta barnens lek. Barnen tar ansvar genom att delta i fram- och avdukning, städa, bädda fram madrasser mm. Barnen uppmuntras också att hjälpa varandra.

Skolor och fritidshem:

Även skolorna har sämre resultat jämfört med förra året. Enbart två av fem skolor (inkl. fritidshemmen) har bedömt målet som uppfyllt, dvs klarat alla nio uppsatta kriterier inom området, se kriterierna i bilaga 6c.

Två av skolorna, som ej har uppfyllt målet, klarar ändå 8 av 9 kriterier. Vår F-9 skola klarar 3 av 9 kriterier (8 av 9 kriterier om vi bara räknar skolår 2-5).

På de olika skolorna pågår mycket arbete med inflytande och genusfrågor.

Skolorna uppger att eleverna är med och planerar och utvärderar sitt arbete tex i elevens val, olika projekt och planering för nya arbetsområden i olika ämnen. Lärarna uppmuntrar eleverna till att ta eget initiativ och eget ansvar. I skolår 1 används tex "ansvarssnurran". Under idrottslektioner eller utedagar planerar och leder äldre elever själva vissa aktiviteter både i grupp och självständigt. På en skola berättas det att barnen är delaktiga i det vardagliga arbetet: sorterar post, tvättar sköter sopsortering osv. En annan rektor påtalar dock att elevernas ansvar för miljö och material inte fungerar lika bra.

En rektor skriver att pojkar generellt tar mer talutrymme än flickorna och att lärarna måste arbeta aktivt med detta. Lärarna har därför gått in för att använda fler direkta frågor och begränsa diskussionerna.

Eleverna tränas i att reflektera över den egna inläringen och hur de kan påverka sin arbetssituation. De kan ta aktivt ansvar och ha inflytande och även träna på demokratiska arbetsformer i olika råd tex. klassråd, elevråd, matråd, miljöråd och förvaltningsråd.

På fritidshemmen planeras måltider, inköp och aktiviteter tillsammans med barnen.

Rektorerna uppger också att man arbetar med att medvetandegöra för eleverna de situationer där de faktiskt har ett reellt inflytande, vad de kan bestämma om och vad de inte kan bestämma.

Hur höjer vi kvaliteten framöver?

Förskolorna påtalar olika förbättringsområden:

Öka barnens förståelse för det egna inflytandet och synliggöra när de faktiskt har inflytande och får bestämma, diskutera barns inflytande regelbundet på studiedagar och avdelningsmöten, ge barnen ännu mer inflytande och delaktighet i vardagssituationerna samt involvera barnen mer i val av tema och aktiviteter och diskussioner om regler och rutiner.

Skolorna uppger att de vill: ha mer fokus på vad det är möjligt att besluta om, fortsätta att utveckla elevernas möjlighet till inflytande och delaktighet, öka även föräldrars inflytande, inför varje ämnesområde presentera målen för eleverna på ett tydligt sätt, ta fram en plan för elevinflytande i stora grupper (fritids), låta elever i skolår 6-9 få prova på att dokumentera sin skoltid (foto, tidning, blogg), ha en stående punkt om inflytande på klassrådet och arbeta vidare med genusperspektivet.

Läs mer om barn- och elevinflytande i förskolornas och skolornas egna kvalitetsredovisningar.

Situationen för:

barn i behov av särskilt stöd
barn med funktionshinder
barn med annat modersmål
pojkar och flickor

Bakgrund

Allmänna råden för kvalitetsredovisning föreskriver att förskolor, skolor och kommuner i sina redovisningar ska beskriva *situationen för*: barn i behov av särskilt stöd, barn med funktionshinder, barn med annat modersmål och samt pojkar och flickor. Över tid ska också fördjupade utvärderingar av verksamheten för dessa barn och elever redovisas.

Barn i behov av särskilt stöd

Med barn i behov av särskilt stöd menar vi här barn som av olika skäl behöver särskilda stödinsatser i sin utveckling eller i sin lärandesituation för att nå verksamhetens mål.

Förskolorna och skolorna har ett stort ansvar att se till att dessa barn och elever får adekvat stöd. Verksamheten ska anpassas så långt som möjligt efter varje barns behov.

Elevhälsan är den centrala stödfunktion som med sina olika kompetenser, bistår och kompletterar förskolornas och skolornas eget specialpedagogiska arbete och elevvård. Elevhälsan består av talpedagog, resurspedagog, specialpedagoger, kurator, skolpsykolog, skolsköterskor samt en samordnare som även är rektor för särskolan. Stödet från Elevhälsan består främst av att göra kartläggningar och utredningar samt handleda och utbilda personal.

Enheterna kan också få extra ersättning förutom den vanliga barnomsorgs- eller skolpengen för att bättre kunna ge barn och ungdomar det extra stöd de behöver. För förskolan kan det handla om att kunna hålla nere antalet barn i barngruppen eller kunna utöka personaltätheten. I skolan kan elever som behöver en mindre, lugnare och mer strukturerad miljö med högre personaltäthet genom de extra resurserna få hela eller delar av sin undervisning i liten undervisningsgrupp, sk. Studion.

I övrigt får skolelever med behov av särskilt stöd, hjälp av sina lärare eller speciallärare. En extra satsning har gjorts på specialpedagogik och under 2009 har två lärare blivit färdigutbildade till speciallärare genom lärarlyftet.

Ett fåtal grundskoleelever får sin undervisning i specialskolor utanför kommunen.

19 elever går på grund - eller gymnasiesärskola. Av dessa finns sju elever inom vår egen särskoleverksamhet på Kyrkskolan, en elev går integrerad i kommunens grundskola och de övriga – främst de äldre eleverna går i skolor utanför kommunen.

Barn och elever med fysiska funktionshinder

Inom förskolan finns idag ett fåtal barn med fysiska funktionshinder. Några av våra förskolor har byggt upp en särskild kompetens för arbete med barn med fysiska funktionshinder samt anpassat miljön för dessa barn.

Även på skolorna i kommunen finns endast ett fåtal elever med fysiska funktionshinder. Dessa barn får hjälp bland annat av elevassistenter för att klara sin skolgång. De elever som har hörselnedsättning får stöd av hörselpedagog från resurscentrum i Nyköping. Några elever har sin skolgång förlagd till specialskolor utanför kommunen.

Barn och elever med annat modersmål

På de kommunala *förskolorna* finns knappt 70 barn med annat modersmål än svenska fördelade på nio förskolor och ca 18 olika språk. Förskolorna arbetar i enlighet med upplagda rutiner med bla att ha välkommenskylltar, flaggor och bilder på vardags-situationer på olika språk, att låna böcker och talband och ha bokpåsar som familjen får låna hem. Familjen får i sin tur spela in en kassett m ord, sånger och ramsor på hemspråket.

Teckenkommunikationen som används på många förskolor som förstärkning till det talade språket är också en bra metod för barn som har ett annat modersmål.

Totalt finns 95 elever med annat modersmål (15 olika språk) i våra *skolor*. I kommunens största skola finns de allra flesta av dessa elever, 65 stycken. Modersmålsundervisning har under året bedrivits i de största språkgrupperna: finska, arabiska, bosniska och engelska.

För elever utan några kunskaper i svenska finns en *språkstudio*, en form av förberedelseklass för ny-anlända barn och ungdomar i skolår 6-9. Eleverna som i språkstudion får undervisning i matematik, engelska, NO och framför allt svenska deltar också i vanlig klassundervisning med handledning. De flesta eleverna i språkstudion är arabisktalande.

*"Ju mer man lär sig om genuspedagogik,
desto mer kritisk blir man på sitt
eget förhållningssätt och i sitt arbete"*
Personal på en förskola

Pojkar och flickor

Arbetet med jämställdhet och genusfrågor pågår ständigt både på våra förskolor och skolor. På flera *förskolor* observerar och filmar personalen varandra i olika situationer för att se hur man bemöter pojkar och flickor. Förskolorna uppger att medvetenheten har ökat och att man hela tiden, genom sitt agerande och förhållningssätt men också genom hur man skapar miljön på förskolan, genom vilka material och aktiviteter man väljer, försöker ge pojkar och flickor samma förutsättningar och möjligheter.

Även på *skolorna* arbetar man med att bemöta pojkar och flickor lika och ge alla barn och ungdomar samma möjligheter och förutsättningar oavsett kön. Endast 76% av alla elever uppger dock i enkät (klassens kvalitetsrapport) att man i skolan behandlar pojkar och flickor lika.

Flickor har fortfarande högre resultat jämfört med pojkarna, se meritvärdet sid 7. Några rektorer påpekar att även när det gäller matematiken, som tidigare varit ett område som pojkarna behärskat i större utsträckning än flickorna, verkar flickorna börja ta in på pojkarna.

Dialog

Under hösten 2009 besökte humanistiska nämndens olika politiker våra förskolor och skolor för att prata med personal och ledning och diskutera verksamheten samt den senaste kvalitetsredovisningen.

Inför att den centrala kvalitetsredovisningen skulle antas i nämnden diskuterade politikerna i arbetsutskottet tillsammans med skolchef och utvecklingsledare det som framkommit i den centrala kvalitetsredovisningen och även vid politikernas besök i verksamheten: Hur ser kvaliteten i verksamheten ut? Styrkor? Svagheter? Vad har hänt sedan förra året? Vad behöver förbättras ytterligare eller förändras?

Här följer ett sammandrag av politikernas synpunkter:

Analys och bedömning av måluppfyllelsen

Mycket arbete görs för att öka måluppfyllelsen; på skolorna i form av läxhjälp, arbete i mindre grupper, påsk och sommarskola mm. Ledningsgruppen har diskuterat, analyserat, gjort studiebesök och tittat på goda exempel.

Vi kan med glädje konstatera att Salsavärdet förbättrats från -8 år 2008 till +1 år 2009, dvs våra elever presterade 2009 något bättre än förväntat.

Att endast 86% av våra lärare enligt SCB:s uppgifter är behöriga kan vi inte vara nöjda med. Rektorererna har ett uppdrag att vid utvecklingssamtalen gå igenom och se över sina lärares behörighet.

Den påbörjade IT-satsningen (2009-2011) med en miljon kronor per år har slagit väl ut, dels genom arbetet med PODB (programmet som föräldrar ska kunna kommunicera med skolan genom), utvecklingen av sättet att undervisa genom digitala whiteboards och möjligheten till råd och stöd av vår nyanställda IT-pedagog.

Vi är också nöjda över att våra förskoleföräldrar har många olika inriktningar att välja mellan: Montessori, Rörelse, Reggio Emilia, Marte Meo, mfl.

Arbetet med miljöcertifieringen Grön Flagg är fantastiskt. Alla våra skolor och förskolor arbetar med att få eller har redan fått den Gröna Flaggan.

Åtgärder och synpunkter inför 2010

Vi måste med kraft och på alla plan fortsätta vårt arbete med att förbättra måluppfyllelsen.

Matematiksatsningen med 900 tkr för 2010 blir en bra hjälp i detta arbete.

Skolinspektionens tillsyn under 2010 kommer också att medverka till att vi får bekräftat de områden vi behöver förbättra.

Vi är mycket måna om att både påsk- och sommar skolan för elever i årskurs 8 och 9 får fortsätta.

Andelen behöriga lärarna i skolan och pedagogisk personal i förskolan måste öka. Här kan både Lärarlyftet och samarbetet med Södertörns högskola vara viktiga redskap. Förvaltningen borde också etablera kontakt med ytterligare högskolor.

Vi har också för få elever som går vidare till högskolan. Detta måste verksamheten arbeta med på olika sätt.

Vi har fantastiska utemiljöer med närhet till skog och natur. När det gäller innemiljön vill vi uppmantra till att arbeta för att få en än mer lugn och tyst miljö på förskolor och i skolor (framför allt i matsal och klassrum) genom att arbeta med sk. "tysta miljöer" (möbler och material).

Vi ser också fram emot att fortsätta att följa elevernas synpunkter genom klassen kvalitetsrapport som också är en bra återkoppling till eleverna själva för att se vad de faktiskt har inflytande över.

Önskan och vision framåt

Vi har följande visioner och viljeinriktningar för framtiden:

-Kunskapsfokuset och betygsresultaten måste fortsätta att öka. Alla elever måste kunna nå målen.

-Vi ska ligga väl framme i olika jämförelser, både vad gäller kvalitet och kostnadseffektivitet.

-Vi ska ha 100% behöriga lärare och alla lärare ska vara behöriga i alla de ämnen de undervisar i.

-Vi ska öka andelen elever som går vidare till högskolan.

-Vi ska ligga över betyg 4,0 i nöjdhetsgrad (på en femgradig skala) i våra brukarenkäter.

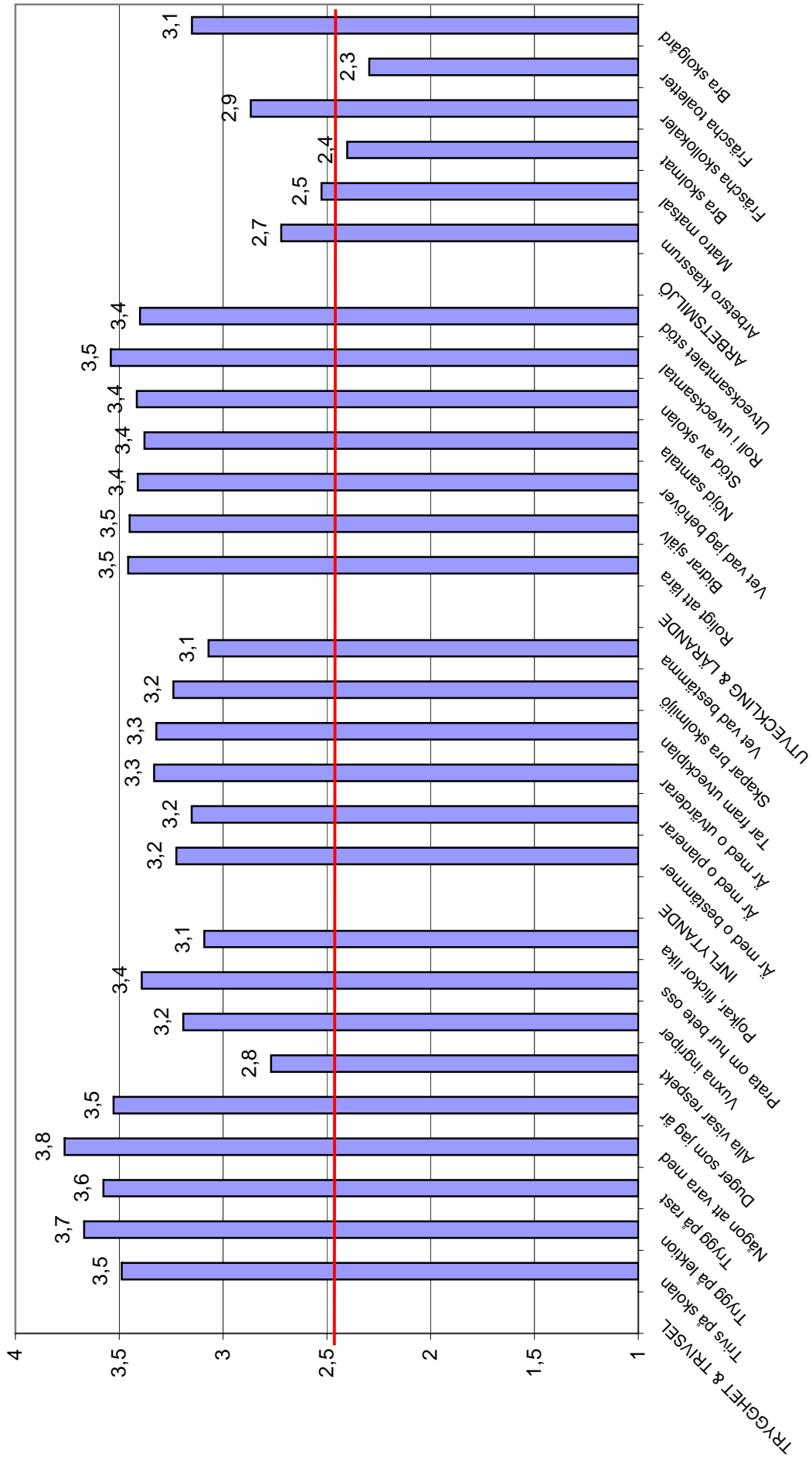
-Alla (100%) våra förskolor och skolor ska ha någon form av miljöcertifiering.

VI ÄR PÅ GÅNG!

För Humanistiska nämnden

Helena Koch
Ordförande

Snitt; enskilda frågor Klassens kvalitetsrapport 2009
totalt

Redovisad måluppfyllelse för KUNSKAP Språkutveckling			
Förskoleverksamhet			
Målet är nått när personalen bedömer att de arbetar enligt nedanstående kriterier			
Förskolor	bedömning		
<i>Kommunala</i>			
Björkbacken	3 avd	uppfyllt	
Tallbacken	2 avd	uppfyllt	
Björke	1 avd	uppfyllt	
Fagerhult	4 avd	uppfyllt till 81%	avd 1-3 saknar kriterie5, avd 3-5 saknar krit 5, 7
Fageräng	5 avd	uppfyllt	
Hasselbacken	4 avd	uppfyllt till 94%	en avd behöver arbeta mer med kriterie 5
Tomtahill	2 avd	uppfyllt	
Tomtaklint	4 avd	uppfyllt till 97%	på en avd är kriterie nr 3 ej uppfyllt
Tomtalund	3 avd	uppfyllt	
Ångsbacken	3 avd	uppfyllt	
<i>Enskilt drivna</i>			
Dalbystugan	2 avd	uppfyllt	
Lagnö Barn	1 avd	uppfyllt till 90%	kriterie 8 ej uppfyllt fullt ut

för mer information - läs förskolornas egna kvalitetsredovisningar

KRITERIER

Underlag för måluppfyllelse

1. Personalen läser dagligen för barnen
2. Ett blandat utbud av böcker finns tillgängliga och väl synliga för barnen
3. Bokstavssymboler finns tillgängliga och väl synliga för barnen
4. Rim, ramsor och sånger tränas dagligen
5. Munmotorik och ljudövningar genomförs regelbundet
6. Samtal och diskussioner med barn sker regelbundet i grupp och enskilt
7. Begreppsövningar ex över, under, bredvid sker regelbundet
8. Observation av barnets språkutveckling sker regelbundet

Redovisad måluppfyllelse för KUNSKAP Språkutveckling							
Indikator på måluppfyllelse	Skolår 3			Skolår 5	Skolår 7	Skolår 8	Skolår 9
	Målet är nått när:						
	minst godkänt i nationella provet i svenska tala, T läsa, L skriva, S			minst godkänt i nationella provet i svenska	minst stanine 4 i LS klass-diagnos	bedöms klara muntligt åter berättande enl. bedömningsunderlag, se ned	minst godkänt i nationella provet i svenska
Skolor	T	L	S				
Kommunala							
Hedebyskolan (F-9)	100%	88%	86%	88%	60%	89%	99%
Kyrkskolan (F-6)	100%	100%	82%	99%	-	-	-
Skärlagskolan (F-6)	96%	92%	96%	94%	-	-	-
Tomtaklinskolan (7-9)	-	-	-		60%	94%	97%
Vitalisskolan (F-6)	100%	95%	93%	89%	-	-	-

För mer information - läs skolornas egna kvalitetsredovisningar

Bedömningsunderlag för skolår 8:

Här kan bedömningen enbart vara ej uppfyllt eller uppfyllt enligt nedan:

Uppfyllt

- Berättandet varar minst tre minuter
- Eleven håller sig till ämnet
- Berättandet innehåller för ämnet relevanta uppgifter
- Berättandet har en tydlig början och ett slut
- Berättandet har en tydlig tråd
- Eleven visar engagemang och intresse
- Berättandet håller åhörarnas intresse vid liv

För att målet skall vara uppnått måste alla delarna i bedömningsunderlaget gälla

Förskolornas redovisade måluppfyllelse för KUNSKAP matematik

Målet är nått när personalen bedömer att de arbetar enligt nedanstående kriterier			
Förskolor		Bedömning	
Björkbacken	3 avd	uppfyllt	
Tallbacken	2 avd	uppfyllt	
Björke	1 avd	uppfyllt till 73%	
Fagerhult	4 avd	uppfyllt till 87%	
Fageräng	5 avd	uppfyllt till 95%	
Hasselbacken	4 avd	uppfyllt till 95%	
Tomtahill	2 avd	uppfyllt	
Tomtaklint	4 avd	uppfyllt till 91%	
Tomtalund	3 avd	uppfyllt till 94%	
Ängsbacken	3 avd	uppfyllt	
Dalbystugan	2 avd	uppfyllt	
Lagnö Barn	1 avd	uppfyllt	

KRITERIER

Underlag för måluppfyllelse

Personalen:

1. räknar och ramsar dagligen
2. tillrättalägger en miljö som ger möjligheter för barnen att upptäcka likheter och olikheter
3. ger barnen möjligheter att sortera, klassificera och göra jämförelser
4. ger barnen möjligheter att se och uppleva likheter och olikheter i former och mönster
5. ger barnen möjligheter att uppfatta längd, storlek, vikt och volym
6. ger barnen möjligheter att lära sig tidsuppfattning såsom år, årstider, månader, veckor och dagar
7. ger barnen möjligheter att beräkna avstånd och läge i rummet, hur saker förhåller sig till varandra
8. ger barnen möjligheter att få kännedom om antal och räknetycken
9. ger barnen god tid till att träna olika moment och möjlighet till att experimentera
10. erbjuder ett varierat utvecklande material som är lättillgängligt för barnen
11. uppmuntrar, inspirerar och stöttar

Redovisad måluppfyllelse för KUNSKAP Matematik

Indikator på måluppfyllelse	Skolår 3	Skolår 5	Skolår 9	Skolår 9
	målet är nått när:			
	alla elever i skolår 3 har fått minst godkänt i nationella provet	alla elever i skolår 5 har fått minst godkänt i nationella provet	alla elever i skolår 9 har fått minst godkänt i nationella provet	minst 50% av eleverna i skolår 9 har uppnått mer än godkänt (VG o MVG) i slutbetyg
Skolor	uppnått till:	uppnått till:	uppnått till:	uppnått till:
Hedebyskolan (F-9)	75% (38 av 51)	91%	88% (63 av 72)	64% (32% av elev)
Kyrkskolan (F-6)	82% (9 av 11)	95%	-	-
Skärlagskolan (F-6)	96%(23 av 24)	92%	-	-
Tomtaklintskolan (7-9)	-	-	94%	100% (50% av elev)
Vitalisskolan (F-6)	81% (38 av 47)	88%	-	-

För mer information - läs skolornas egna kvalitetsredovisningar

Enheternas redovisade måluppfyllelse för Kretsloppstänkande

Bedömningarna av måluppfyllelsen har gjorts efter kriterier i bilaga 4 b.

Enhet	bedömning	anmärkning
Förskolor		
<i>kommunala</i>		
Björkbacken, 3 avd	uppfyllt	
Tallbacken, 2 avd	uppfyllt	
Björke, 1 avd	uppfyllt	
Fagerhult, 4 avd	uppfyllt till 92%	(2 avd uppfyllt, 2 avd 5 av 6 kriterier)
Fageräng, 5 avd	uppfyllt till 83%	(3 avd uppfyllt, en avd 3 av 6 kriterier, en avd 4 av 6)
Hasselbacken, 4 avd	uppfyllt till 88%	(en avd uppfyllt, 3 avd 5 av 6 kriterier)
Tomtahill, 2 avd	uppfyllt	(för 3-5 års avdelningen)
Tomtaklint, 4 avd	uppfyllt till 79%	(2 avd uppfyllt, en avd 3 av 6 kriterier, en avd 4 av 6)
Tomtalund, 3 avd	uppfyllt	
Ängsbacken, 3 avd	uppfyllt	
<i>Enskilt drivna</i>		
Dalbystugan, 2 avd	uppfyllt	
Lagnö Barn 1 avd	uppfyllt	(hög måluppfyllelse till 92%)
Skolor		
<i>kommunala</i>		
Hedebyskolan (F-9)	uppfyllt	
Kyrskolan (F-6)	hög måluppfyllelse	
Skärlagskolan (F-6)	uppfyllt	
Tomtaklinskolan (7-9)	uppfyllt	
Vitalisskolan (F-6)	uppfyllt	

För mer information- läs skolor och förskolors egna kvalitetsredovisningar

BILAGA TILL KRETSLOPPSTÄNKANDE **bedömningsunderlag** **kriterier**

Bilaga 4b

Uppfyllt

1. Skolan/förskolan har en tydlig miljöplan med mätbara mål. Miljöplanen är känd av alla och följs till vissa delar. Miljöplanen utvärderas varje år mot målen.
2. Barn och elever ges möjlighet att påverka verksamhetens miljöarbete (tex. är delaktiga vid diskussioner och beslut).
3. Miljöarbetet diskuteras i personalgruppen vid vissa tillfällen tex vid arbete med miljöplan.
4. Miljöfrågor beaktas vid planering av verksamheten.
5. Närmiljön (inkl. gården) används till utepedagogik i lärande om natur och ekologiskt tänkande:
.-minst 1 gång/termin (skolår 6-9)
.-minst 2 ggr/termin (skolår 3-5)
.-minst 1 gång/mån (förskola-skolår2)
6. Alla klasser och avdelningar arbetar konkret med källsortering

Hög måluppfyllelse

1. Skolan/förskolan har en tydlig miljöplan med mätbara mål. Miljöplanen följs av de flesta på skolan/förskolan och utvärderas varje år mot målen
2. Miljöråd (en grupp lärare och elever som på olika sätt arbetar med miljöfrågor) finns på skolan/förskolan. Barn och elever påverkar ofta verksamhetens miljöarbete (tex. är delaktiga vid diskussioner och beslut).
3. Miljöarbetet diskuteras återkommande i personalgruppen och är en del av verksamheten.
4. Miljöfrågor genomsyrar flera av skolans ämnen/förskolans teman. Vuxna tar ofta tillvara tillfällen att diskutera och reflektera runt miljöfrågor (tex resurshushållning, ekologiska frågor) tillsammans med barnen/eleverna.
5. Närmiljön (inkl. gården) används till utepedagogik i lärande om natur och ekologiskt tänkande:
.-minst 2 gånger/termin (skolår 6-9)
.-minst 1 gång/mån (skolår 3-5)
.-minst varannan vecka (förskola-skolår2)
6. De flesta barn och elever arbetar med kompostering, odling och med att ta tillvara sina odlingar
7. Alla klasser och avdelningar arbetar konkret med källsortering

Mycket hög måluppfyllelse

1. Skolan/förskolan har en tydlig miljöplan med mätbara mål. Miljöplanen följs av alla och utvärderas varje år mot målen
2. Miljöråd (en grupp lärare och elever som på olika sätt arbetar med miljöfrågor) finns på skolan/förskolan. Barn och elever påverkar alltid verksamhetens miljöarbete (tex. är delaktiga vid diskussioner och beslut).
3. Miljöarbetet diskuteras kontinuerligt i personalgruppen och är en naturlig del av verksamheten.
4. Miljöfrågor genomsyrar skolans alla ämnen/förskolans olika teman. Vuxna tar tillvara varje tillfälle att diskutera och reflektera runt miljöfrågor (tex resurshushållning, ekologiska frågor) tillsammans med barnen/eleverna.
5. Närmiljön (inkl. gården) används till utepedagogik i lärande om natur och ekologiskt tänkande:
.-minst 1 gång/mån (skolår 6-9)
.-minst varannan vecka (skolår 3-5)
.-minst 1 gång/vecka (förskola-skolår2)
6. Alla barn och elever arbetar med kompostering, odling och med att ta tillvara sina odlingar
7. Alla klasser och avdelningar arbetar konkret med källsortering

De olika enheternas redovisade måluppfyllelse för Normer och värden			
Bedömning har gjorts efter bedömningsunderlag, bilaga 5b och 5c			
		bedömning	anmärkning
Förskolor			
<i>Kommunala</i>			
Björkbacken	3 avd	uppfyllt	
Tallbacken	2 avd	uppfyllt	
Björke	1 avd	uppfyllt	
Fagerhult	4 avd	uppfyllt	
Fageräng	5 avd	uppfyllt till 91%	(2 avd uppfyllt 3 avd 6 av 7 kriterier)
Hasselbacken	4 avd	hög måluppfyllelse	
Tomtahill	2 avd	hög måluppfyllelse	
Tomtaklint	4 avd	uppfyllt till 82%	(en avd 5 av 7 kriterier, tre avd 6 av 7 kriterier)
Tomtalund	3 avd	uppfyllt till 86%	(alla tre avd 6 av 7 kriterier)
Ängsbacken	3 avd	uppfyllt till 95%	(2 avd uppfyllt, en avd 6 av 7 kriterier)
<i>Enskilt drivna</i>			
Dalbystugan	2 avd	uppfyllt till 86%	(2 avd 6 av 7 kriterier)
Lagnö Barn	1 avd	uppfyllt	
Skolor			
Hedebyskolan	F-9	uppfyllt till 75%	(6 av 8 kriterier)
Kyrkskolan	F-6	uppfyllt till 88%	(7 av 8 kriterier)
Skärlagskolan	F-6	uppfyllt till 75%	(6 av 8 kriterier)
Tomtaklint	7-9	uppfyllt till 75%	(6 av 8 kriterier)
Vitalisskolan	F-6	uppfyllt till 75%	(6 av 8 kriterier)

För mer information -läs förskolor och skolors egna kvalitetsredovisningar

Läroplanen för förskolan uttrycker följande mål

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar :

- * öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar
- * förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra
- * sin förmåga att upptäcka reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen
- * förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kön, social eller etnisk bakgrund
- * respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö

Underlag för bedömning av måluppfyllelse

kriterier

Uppfyllt

- 1.De allra flesta barn upplever trygghet och trivsel på förskolan (95% av föräldrarna och 95% av 5-åringarna, i intervjufrågor)
- 2.Förskolan har tydliga normer och värden som är kända och accepterade av all personal.
- 3.Personalen strävar efter att tillämpa ett demokratiskt arbetssätt
- 4.Personalen strävar efter att grundlägga de värden som uttrycks i läroplanen
- 5.Personalen strävar efter att vara goda förebilder
- 6.Personalen strävar efter att vara lyhörd för barns o föräldrars tankar o synpunkter. Många föräldrar känner att de har möjlighet till inflytande o delaktighet(95% av föräldrarna och 5 åringarna, i intervju)
- 7.Förskolan har en likabehandlingsplan som följs upp årligen

Hög måluppfyllelse

Alla barn upplever trygghet och trivsel i förskolan (100% av föräldr o 100% av 5 åringarna, i intervju)
Förskolan har tydliga normer och värden som är kända och accepterade av all personal.
Ett demokratiskt arbetssätt genomsyrar verksamheten
Personalen arbetar medvetet med att grundlägga de värden som uttrycks i läroplanen
Personalen är goda förebilder
Personalen är lyhörd för barns och föräldrars tankar o synpunkter. Alla föräldrar känner att de har möjlighet till inflytande och delaktighet (100% av föräldrar och 100% av 5-åringarna, i intervjufrågor)
Förskolan har en likabehandlingsplan som följs upp årligen

Skolans läroplan uttrycker följande mål

Skolan skall sträva efter att varje elev :

- * utvecklar sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etniska ställningstaganden grundade på kunskaper och personliga erfarenheter
- * respekterar andra människors egenvärde
- * tar avstånd från att människor utsätts för förtryck o kränkande behandling samt medverkar till att bistå andra människor
- * kan leva sig in i o förstå andra människors situation o utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen
- * visar respekt för o omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv

Underlag för bedömning av måluppfyllelse

kriterier

Uppfyllt

1. Minst 95 % av eleverna i skolår 3, 6 och 9 skall i enkätfrågor uppge att de känner trivsel i skolan
2. Minst 95 % av föräldrarna i skolår 3, 6 och 9 skall uppge att de upplever att det är tryggt i skolan
3. De flesta vuxna i skolan deltar aktivt i att förebygga och bekämpa tendenser till mobbning och okamratligt beteende.
4. Skolan har tydliga normer och värden (regler) som är välkända av de flesta.
5. De vuxna reagerar i allmänhet på regelbrott och strävar efter att reglerna skall tillämpas i vardagen.
6. Minst 95% av eleverna i skolår 3, 6 och 9 skall i enkätfrågor tycka att de vuxna i skolan hjälper till (ingriper) om någon bråkar eller blir illa behandlad
7. Minst 95 % av föräldrarna till elever i skolår 3, 6 och 9 skall i enkätfrågor tycka att de uppmuntras till delaktighet och engagemang i barnens vardag i skolan
8. Skolan har en likabehandlingsplan som följs upp årligen.

Hög måluppfyllelse

Alla elever i skolår 3, 6 och 9 skall i intervjufrågor uppge att de känner trivsel i skolan

Alla föräldrarna till elever i skolår 3, 6 och 9 skall uppge att de upplever att det är tryggt i skolan

Alla vuxna i skolan deltar aktivt i att förebygga och bekämpa tendenser till mobbning och okamratligt beteende.

Skolan har tydliga normer och värden (regler) som är välkända och accepterade av alla.

De vuxna reagerar alltid på regelbrott och strävar efter att reglerna skall tillämpas i vardagen.

Alla föräldrar till elever i skolår 3, 6 och 9 skall i enkätfrågor tycka att de uppmuntras till delaktighet och engagemang i barnens vardag i skolan

Alla elever i skolår 3, 6 och 9 skall i enkätfrågor tycka att de vuxna i skolan hjälper till/ingriper om någon bråkar eller blir illa behandlad

Skolan har en likabehandlingsplan som följs upp årligen.

De olika enheternas redovisade måluppfyllelse för barns och elevers inflytande

Bedömning har gjorts efter bedömningsunderlag bilaga 7 b och 7 c

		bedömning	anmärkning
Förskolor			
<i>Kommunala</i>			
Björkbacken	3 avd	uppfyllt	
Björke	1 avd	uppfyllt	
Fagerhult	4 avd	uppfyllt till 71%	(2 avd 11 av 12 kriterier, 2 avd 6 av 12 kriterier)
Fageräng	5 avd	uppfyllt till 93%	(4 avd uppfyllt, en avd 8 av 12 kriterier)
Hasselbacken	4 avd	uppfyllt till 96%	(3 avd uppfyllt, en avd 10 av 12 kriterier)
Tomtahill	2 avd	uppfyllt	
Tomtaklint	4 avd	uppfyllt till 96%	(2 avd uppfyllt 2 avd 11 av 12 kriterier)
Tomtalund	3 avd	uppfyllt till 94%	(en avd uppfyllt, 2 avd 11 av 12 kriterier)
Ängsbacken	3 avd	uppfyllt till 97%	(2 avd uppfyllt, en avd 11 av 12 kriterier)
Tallbacken	2 avd	uppfyllt	
<i>Enskilt drivna</i>			
Dalbystugan	2 avd	uppfyllt	
Lagnö Barn	1 avd	uppfyllt	
Skolor			
Hedebyskolan	F-9	uppfyllt till 33%	(3 av 9 kriterier)
Kyrkskolan	F-6	uppfyllt	
Skärlagskolan	F-6	uppfyllt	
Tomtaklint	7-9	uppfyllt till 89%	(8 av 9 kriterier)
Vitalisskolan	F-6	uppfyllt till 89%	(8 av 9 kriterier)

För mer information - läs förskolor och skolors egna kvalitetsredovisningar

Läroplanen (Lpfö-98) uttrycker följande mål:

Förskolan skall sträva efter att varje barn:

- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar o åsikter o därmed få möjlighet att påverka sin situation
- utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och före förskolans miljö
- utvecklar sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande

Måluppfyllelse**Uppfyllt**

Barnen får efter förmåga

1. ofta möjlighet att diskutera/bestämma vilka normer och värden som skall gälla i Förskolan
2. ofta ta ansvar för olika delar i förskolans miljötex: duka,vattna blommor, plocka undan
3. ofta träning i demokratiska arbetsformer tex :få uttrycka sina åsikter, lyssna på andra, lära sig respektera andras åsikter, välja, rösta
4. ofta möjlighet att välja/bestämma över tex: vem jag skall ha till hur mycket mat jag vill ha, vilka kläder, vad jag skall leka, med vem jag skall leka

Personalen

5. uppmuntrar ofta barnen att hjälpa varandra
6. väljer ofta teman och aktiviteter efter barnens intresse, önskemål och behov
7. är tydlig med vad barnen kan bestämma/påverka och inte
8. stämmer ofta av (följer upp) hur barnen upplever vad som görs och hur det är (miljön, regler rutiner mm.) på förskolan
9. är uppmärksam på att flickor och pojkar får lika stort talutrymme, uppmärksamhet och påverkansmöjligheter
10. följer ofta upp konflikter/missförstånd tillsammans med barnen
11. utformar miljön på förskolan på ett sådant sätt att den lockar till olika sorters lek, aktiviteter och skapande
12. *De flesta barn (minst 80%) upplever*
att de har möjlighet att själva få bestämma vissa saker och att de kan vara med och påverka andra saker och att de får bestämma det som är viktigt för dem.
Barnen vet också att de inte kan bestämma allt. Intervjufrågor till 5-åringar

Hög måluppfyllelse

Barnen får efter förmåga

1. återkommande möjlighet att diskutera vilka normer och värden som skall gälla i förskolan
  2. alltid ta ansvar för olika delar i förskolans miljö tex: duka, vattna blommor, plocka undan
  3. återkommande träning i demokratiska arbetsformer tex. :få uttrycka sina åsikter, lyssna på andra, lära sig respektera andras åsikter, välja,rösta
  4. möjlighet att välja/bestämma över tex: vem jag skall ha till bordsgranne, hur mycket mat jag vill ha, vilka kläder, vad jag skall leka, vem jag skall leka med
- Personalen*
5. uppmuntrar alltid barnen att hjälpa varandra
  6. väljer alltid teman och aktiviteter efter barnens intresse, önskemål och behov
  7. är alltid tydlig på vad barnen kan bestämma/påverka och inte
  8. stämmer kontinuerligt av hur barnen upplever vad som görs och hur det är på förskolan
  9. ser till att flickor o pojkar får lika stort talutrymme, uppmärksamhet o påverkansmöjligheter
  10. följer konsekvent upp konflikter/missförstånd tillsammans med barnen
  11. utformar och utvecklar miljön på förskolan på ett sådant sätt att den lockar till olika sorters lek, aktiviteter och skapande
  12. *Alla barn upplever*
att de har möjlighet att själva få bestämma vissa saker och att de kan vara med och påverka andra saker och att de får bestämma det som är viktigt för dem
Barnen vet också att de inte kan bestämma allt. Intervjufrågor till 5-åringar

Läroplanen uttrycker följande mål:

Skolan skall sträva efter att varje elev

- tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö
- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan
- har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former

Måluppfyllelse**Uppfyllt***Eleverna*

har många tillfällen till att träna på att arbeta i demokratiska former, tex få uttrycka sina åsikter och lyssna på andra i diskussioner, att besluta, rösta, välja är återkommande med och diskuterar och beslutar om vilka trivseregler, normer och värden som skall finnas i klassen och på skolan
vet att de får bestämma/påverka vissa saker och andra inte
planerar och utvärderar sitt skolarbete tillsammans med läraren; delmål, beting, läxor, prov får efter förmåga påverka hur han/hon skall arbeta tex. lärardelaktighet, arbetstakt, vilka hjälpmedel/läromedel, arbete enskilt/i grupp, skriftlig, muntlig redovisning osv..
får efter förmåga påverka innehållet i undervisningen; vad fokusera på, prioritera, läsa först osv.
tar ansvar för skolans ute- och inommiljön, genom att tex dekorera/göra trivsamt, städa, plocka skräp,diska.
tar ansvar för den psykiska arbetsmiljön genom att återkommande få tillfälle att diskutera sådant som påverkar arbetsmiljön tex eget och andras uppförande, tendenser till mobbning, behov av arbetsro.

Läraren

1. uppmuntrar eleverna att ta egna initiativ och eget ansvar
- 2 .nyttjar vardagens tillfällen för att stämma av med Eleverna hur de ser på skolan och skolarbetet
3. ser till att arbetsformer, arbetssätt och metoder i undervisningen varierar
4. är tydlig med vad Eleverna själva kan bestämma/ha inflytande över och inte
5. är lyhörd för elevernas behov, (tex sätt att lära) intresse och önskemål
6. ger pojkar och flickor lika stort talutrymme, uppmärksamhet och inflytande

De flesta elever upplever

7. att de får vara med och planera och utvärdera skolarbetet
8. att de tar gemensamt ansvar för arbetsmiljön på skolan
9. att de får vara med och påverka olika beslut

De flesta = minst 80 % skall svara positivt (ofta eller ibland) på enkätfrågorna